Entrepreneurship i højsædet

1. oktober åbnede Aarhus Entrepreneurship Centre, som skal samle alle universitetets aktiviteter inden for entrepreneurship og få flere studerende til at interessere sig for iværksætteri. Musikstuderende Thomas Høj har taget springet og startet sin egen virksomhed, hvor han udvikler strategisk markedsføring i form af lyd.

10

Niels Højberg siger farvel

Den øverste leder af universitetets centrale administration, universitetsdirektør Niels Højberg, forlader AU for at blive stadsdirektør i Århus Kommune.

Niels Højberg er glad for sit nye job, selvom han beklager den hurtige exit.

– Jeg er meget ked af at skulle sige farvel efter så kort tid. Det har været utrolig spændende, og jeg har været meget glad for at være på Aarhus Universitet, men jeg fik simpelt hen et tilbud, jeg ikke kunne sige nej til.

3

Tidsskrifter vil ikke på rankingliste

55 internationale tidsskrifter har sagt nej til at optræde på en europæisk rankingliste,der fordeler videnskabshistoriske tidsskrifter på en ABC-liste. Et af dem er *Centaurus* fra Aarhus Universitet.

– Listen giver ingen mening, når man skal bedømme forskningens kvalitet, begrunder redaktør, lektor Hanne Andersen sin tilslutning til boykotten, der endnu ikke omfatter de nationale rankinglister, som bl.a. Danmark er ved at indføre.

5

CAMPUS
AARHUS UNIVERSITET

SOLIDUM PETIT IN PROFUNDIS · UNIVERSITAS ARHUSIENSIS

16
27.10.08

LIV PÅ DPU

Det skal også være sjovt at læse på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU). Så enkel er filosofien bag det nye online-mødested for DPU-studerende, Obelisk. Thomas Brahe, der på billedet tager en springtur i festsalen på DPU, er initiativtager, redaktør og ansvarshavende for hjemmesiden, der på kort tid er blevet en succes. Nøgleordene for mødestedet er debat, kontakt og godt humør.

– De fleste studerende på DPU har på den ene side en forståelse for, at DPU er en relativt ny konstruktion og derfor ikke har kunnet nå at opbygge den samme tradition for studiemiljø som andre universiteter. Men på den anden side har de fleste studerende også et ønske om at optimere deres studiebetingelser – så forelæsninger og opgaveskrivninger ikke fylder 98 procent af studietiden og rygepauserne de sidste 2 procent, siger Thomas Brahe.

CAMPUS har besøgt DPU og talt med Thomas Brahe om behovet for et alternativt studiemiljø på et uddannelsessted, hvor de studerende på flere måder adskiller sig fra studerende andre steder.

Fagligheden står i centrum for de studerende på DPU, der først og fremmest møder op på universitetet i Københavns nordvestkvarter til forelæsningerne. Her får de via den forskningsbaserede undervisning indblik i den nyeste forskning på det pædagogiske område.

Et af de aktuelle forskningsprojekter på DPU handler om mobning: Exbus – Exploring Bullying in Schools. Forskerne bag det store mobbeforskningsprojekt, der er finansieret af TrygFonden, har opfordret voksne danskere til at fortælle om mobning i deres barndom. Beretningerne kredser om lavt selvværd og selvmordstanker og vidner om, at mobning kan fortsætte med at gøre ondt langt ind i voksenlivet. Ifølge forskerne er det imidlertid også vigtigt at være opmærksom på, at voksne håndterer erfaringer med mobning meget forskelligt. *CAMPUS* har talt med nogle af forskerne bag projektet.

Læs mere om DPU på side 8

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Globaliseringsmidlerne skal i spil

Af Nina Smith,
prorektor

I forbindelse med de igangværende finanslovsforhandlinger er regeringen nu kommet med sit udspil til, hvordan globaliseringsmidlerne skal fordeles i 2009. Ud af de godt 1 mia. kr., der er afsat, planlægger regeringen at bruge ca. 10 procent til ordinære basismidler, mens langt hovedparten af de sidste 90 procent skal fordeles til strategiske forskningsprogrammer, innovation, erhvervsstøtte mm.

På Aarhus Universitet havde vi klart sat næsen op efter, at langt flere midler gik til basismidler og frie forskningsmidler i konkurrence. Uden en stor andel af basismidler, som gør universiteterne i stand til at satse langsigtet på forskning og uddannelse, kan vi glemme alt om at få universiteter i verdensklasse og at begå os i det internationale vidensamfund. Konkurrencen fra specielt lande som Indien og Kina bliver fantastisk hård de kommende år. Her investeres en langt større andel af BNP i forskning og udvikling, end vi gør her i landet.

Vi har ikke noget imod at konkurrere om forskningsmidlerne i fri og fair konkurrence med andre universiteter. Men vi er dybt skeptiske over for, at en betydelig andel af globaliseringsmidlerne nu synes at skulle anvendes til at afhjælpe eller geare den skrantende forskningsindsats i dele af den private sektor. Mange analyser fra bl.a. OECD har i tidens løb vist, at den mest effektive måde at anvende offentlige forskningsmidler på, hvis man ønsker at gavne den økonomiske vækst, er at producere højtuddannede kandidater i et forskningsbaseret uddannelsesmiljø.

Vi står i øjeblikket i en situation, hvor efterspørgslen efter kandidater og ph.d.er er så stor, at mange virksomheder flytter deres udviklingsafdelinger til udlandet, hvor det er betydelig lettere at tiltrække højtuddannet medarbejdere end herhjemme. Det er ikke, fordi danske kandidater er dårlige, og det er fint, at danske virksomheder deltager aktivt i globaliseringen og via udenlandske forskningsafdelinger er med til at hente viden hjem fra hele verden. Men det er helt afgørende for den danske vækst og velfærd, at vi fortsat kan tilføre det danske arbejdsmarked en voksende andel af unge med en universitetsuddannelse, der er globalt konkurrencedygtig.

Set i det lys er regeringens målsætning om at leve op Barcelonaerklæringen og investere mindst 1 procent af BNP i forskning og uddannelse i 2010, absolut et minimum for den fremtidige offentlige investering i sektoren. Og politikerne må ikke glemme, at vi på universiteterne har fulgt deres udmeldinger og investeret i og forberedt vores uddannelses- og forskningsmiljøer til denne saltvandsindsprøjtning.

Derfor skal regeringen eller andre nu ikke trække i land for at kunne udnytte disse penge til andre formål, der pludselig har vist sig på den politiske himmel, eller parkere dem til bedre tider.

Det er i elvte time, at globaliseringsmidlerne kanaliseres ud til forskningsmiljøerne på universiteterne, og skal de virkelig gøre gavn, skal hovedparten af dem uddeles som basismidler eller konkurrencemidler, som sikrer Danmarks langsigtede konkurrenceevne via grundlæggende forskning og uddannelse. Den private sektors konkurrenceevne gavnes ikke i længden ved at indføre yderligere erhvervsstøtte- og innovationsordninger til virksomheder, der lige her og nu måske har vanskeligt ved at afsætte tilstrækkelige midler til egen udvikling og innovation. Det er en kortsigtet strategi!

Det er rigtigt, at der aldrig har været afsat så mange midler til universiteterne, som der er i dag. Man må bare ikke glemme, at universiteterne og sektorforskningen netop har gennemført den største universitetsreform i historien, uden at der af den grund blev afsat særlige midler til de både omkostningskrævende og tidkrævende fusioner. Det er en kæmpe udfordring for alle på Aarhus Universitet og de øvrige danske fusionerede universiteter at få disse fusioner til at lykkes. Universiteterne gik i gang med denne opgave i tiltro til, at politikerne via globaliseringsforliget ville leve op til løfterne i Barcelonaerklæringen om en stærk økonomisk indsprøjtning til universitetssektoren.

Derfor: Lad os få globaliseringsmidlerne i spil på universiteterne, så vi kan udnytte den gunstige situation, vi nu har fået skabt. Danmarks fortsatte velstand bygger på, at vi får produceret viden og uddannet kandidater, der ikke bare kan svare på, hvad vi har brug for her og nu, men også kan forudse og løse de problemer, vi står med om 10-20 år.

CAMPUS IN BRIEF

Researchers don't have to stop at 70

A new EU directive putting an end to discrimination on the basis of age means that the fixed age of retirement in Denmark for public servants no longer applies. In the past researchers and other public servants had to retire when they reached the age of 70, but now they can go on as long as they like.

Nobody knows how many university lecturers will take this opportunity to go on working. But there are already a number of researchers who are given the chance to continue their careers after retiring at the age of 70 – either as associate professors or in the position of professor emeritus.

These positions give them access to an office and research facilities at the university, although they receive a pension or some other form of financing instead of a salary.

Dean Erik Meineche Schmidt hopes that the Faculty of Science can continue this emeritus policy even though the fixed retirement age is being abolished.

"A regular supply of new blood is vital for the future of any organisation – particularly a university. But of course this is only true if the necessary resources are available. If there are only limited resources a certain amount of circulation is required, and we need to ensure that this is the case," he says. He believes that it will be possible to continue the emeritus policy.

"I've spoken to a number of people who are interested in continuing their academic work, and who want to go on coming up to the university on a daily basis. Money isn't the main issue for them."

Page 3

Higher priority for entrepreneurship

Aarhus University needs to get more students interested in entrepreneurship, says the leader of the new Aarhus Entrepreneurship Centre, Flemming K. Fink. The aim of the centre is to gather the experience gained from all the university's entrepreneurship activities – a need that has arisen in particular after the merger with the Aarhus School of Business and the Institute of Business and Technology in Herning.

"We need to coordinate all the different initiatives taken throughout the university in order to take the idea of entrepreneurship to the next level. The aim is not to discontinue any of the current activities but to bring them closer together, ensuring that more of our graduates learn something about entrepreneurship in the course of their studies. We want to improve the ability of our graduates to convert their expertise into something that can be used in society as a whole," says Flemming K. Fink.

Page 10

Shedding new light on bullying

A number of researchers from the School of Education at Aarhus University are involved in a major research project focusing on the mechanisms that lead to a culture of bullying. The project is called Exbus – Exploring Bullying in Schools. Professor Dorte Marie Søndergaard is the leader of the project, which is being financed by TrygFonden. She says that the researchers are considering bullying in a new light.

"In the past the main focus was placed on the individuals involved in bullying, based on the conviction that there was something in people's personalities that led them to be bullies – or to be the victims of bullying. This project adopts a different perspective. We believe that bullying is largely due to the prevailing culture in the schools and classrooms in which it occurs. Which is why we're exploring how a culture of bullying arises in the first place," says Dorte Marie Søndergaard.

In other words, the researchers are interested in the dynamics of classroom culture. What is it that leads to intolerance and the exclusion of certain individuals? The researchers are examining all the different factors that play a part, including the media, parents and teachers.

One important subproject involves exploring the impact of childhood bullying in later life. The results of the project have not yet been published, but there is some evidence to indicate that adults who once experienced bullying cope in many different ways. Some people suffer from the results of bullying for the rest of their lives, while others learn to fight back.

Page 8

Photo: Scanpix

CAMPUS

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne.

Den nyeste udgave af *CAMPUS* kan findes i standere overalt på universitetet.

Næste nummer udkommer 10. november. Deadline for indlæg den 3. november kl. 10.00.

Redaktion: Fredrik Nielsens Vej 5, bygning 1448, 8000 Århus C
T: 8942 2334, e-mail: campus@au.dk
Webside: www.au.dk/campus

Ansvarshavende: Souschef Ingeborg Christensen.
T: 8942 2342; e-mail: ic@adm.au.dk

Abonnement: Et årsabonnement koster 150 kr. Studerende ved Aarhus Universitet 100 kr. Henvendelser vedr. abonnement rettes til Torben Johansen, T: 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk

Annoncer: dgmedia 7027 1155

Tryk: Hornslet Avistryk **ISSN:** 1604-1607

Redaktionen

Hans Plauborg
Redaktør
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
M: 6020 2708
hho@adm.au.dk

Karen Hyldgaard Johansen
Journalist, deltid
T: 8942 2335
M: 6020 2626
khj@adm.au.dk

Ida Hammerich Nielson, Journalist
T: 8942 1981
ihn@adm.au.dk

Kristian Serge Skov-Larsen
Journalist
T: 8942 2480
M: 2338 2221
ksl@adm.au.dk

Inge Frost Larsen
Journalist, deltid
T: 8942 2330
ifl@adm.au.dk

Louise Debois
Studenterskribent
M: 3082 3007
ldn@adm.au.dk

Fotografer

Lars Kruse
Fotograf
T: 8942 2347
lk@adm.au.dk

Søren Kjeldgaard
Fotografelev
T: 8942 2347
M: 6020 2694
sskj@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotografelev
T: 8942 2347
jbra@adm.au.dk

Et ærgerligt farvel

Efter godt et år på posten valgte Niels Højberg at bytte universitetsdirektørstolen ud med stillingen som stadsdirektør i Århus Kommune. Selv beklager han den hurtige exit, og rektor Lauritz B. Holm-Nielsen slår fast, at Niels Højberg vil blive savnet.

JOBSKIFTE

Rundt omkring på gangene i universitetets administration blev nyheden om Niels Højbergs afgang som universitetsdirektør til fordel for en topstilling i Århus Kommune modtaget med lige dele overraskelse, ærgrelse og forståelse.

Overraskelse, fordi absolut ingen havde set det komme.

Ærgrelse, fordi Niels Højberg vil blive savnet og er den anden i universitetets allerøverste ledelse, der vælger at sige farvel efter kort tid på jobbet – den første var prorektor Mette Bock, der i januar i stedet tiltrådte som programdirektør i DR.

Og forståelse, fordi jobbet som stadsdirektør i landets næststørste by må være noget nær en drømmestilling for en embedsmand rundet af den offentlige forvaltning.

Selv har den nu snart tidligere universitetsdirektør det på nogenlunde samme måde.

– Jeg er selvfølgelig ked af at skulle sige farvel til Aarhus Universitet efter så kort tid. Det er ikke tilfredsstillende for dem, der ansatte mig, det er ikke tilfredsstillende for de af mine kolleger, som jeg har haft et tæt samarbejde med, og det er ikke tilfredsstillende for mig selv, at jeg ikke har kunnet gøre arbejdet færdigt. Men jeg fik simpelt hen et tilbud, jeg ikke kunne sige nej til.

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Snart tidligere universitetsdirektør Niels Højberg.

Fremtiden er på sporet

Niels Højberg mener, at han trods alt allerede har været med til at lægge sporerne for fremtidens Aarhus Universitet.

– I det sidste år har vi særligt arbejdet med at modernisere universitetet og få fusionen helt på plads. Samtidig har vi lagt grunden til, at universitetet kan holde sig permanent i top 100 blandt verdens universiteter. Selvom jeg selvfølgelig ikke blev færdig med arbejdet, har vi fået startet godt, og udfordringen den næste måned bliver at få lagt tingene tilrette, så processerne kan fortsætte så gnidningsfrit som muligt, siger han.

Niels Højberg har første arbejdsdag i Århus Kommune den 1. december, hvor han som stadsdirektør skal være øverste ansvarlig for embedsværket i borgmesterens afdeling. Selv mener han, at tiden på Aarhus Universitet i høj grad kan bruges i det nye job – til fordel for begge parter.

– Der er ingen tvivl om, at samarbejdet mellem universitetet og byen kan blive endnu bedre, og det vil jeg selvfølgelig glæde mig til at arbejde med. Jeg har fået et rigtig godt kendskab til universitetet og dets betydning for byen, og den viden vil jeg selvfølgelig tage med mig til mit nye job.

Rektor: Tillykke

Rektor Lauritz B. Holm-Nielsen beklager Niels Højbergs afgang, men forstår også godt, hvorfor han vælger det meget attraktive job i Århus Kommune.

– Vi er meget kede af at skulle sige farvel til Niels Højberg, som både fagligt og menneskeligt har været en stor kapacitet for Aarhus Universitet. Attraktive job kommer sjældent belejligt – heller ikke dette. Set i forhold til Niels Højbergs karriere vil han som stadsdirektør i Århus nu betræde en af de mest spændende og magtfulde embedsmandsstillinger i landet, og det ønsker vi ham tillykke med og håber på fortsat godt samarbejde i fremtiden.

Rektor mener, at det er et uheldigt sammentræf, at universitetet har sagt farvel til to topledere inden for kort tid, men mener samtidig, at det er en virkelighed, som universitetet fremover skal forholde sig til.

– Aarhus Universitet er en nationalt og internationalt attraktiv arbejdsplads, med ledelsesstillinger på mange niveauer, og vi er samtidig en stor organisation med en høj grad af mobilitet – hvilket generelt set er sundt for både medarbejderne og organisationen. Det er naturligvis ikke optimalt, at vi inden for det sidste år har måttet sige farvel til en prorektor og en universitetsdirektør, men de er begge hentet til meget attraktive topstillinger i henholdsvis DR og Århus Kommune, der har kunnet tilbyde kontrakter, som universiteterne i dag ikke kan matche, forklarer han.

Lauritz B. Holm-Nielsen slår fast, at universitetet hurtigst muligt vil gå i gang med at få ansat en ny universitetsdirektør.

Niels Højberg vil i samarbejde med ledelsessekretariatet fortsætte den daglige drift og sikre en god overlevering frem til sin afgang om en god måned.

Kristian Serge Skov-Larsen / ksl@adm.au.dk

Trafikkaos.

Det er ikke nemt at være trafikant på Randersvej i disse måneder. En af de vigtigste hovedfærdselsårer for cyklende og gående studerende til Universitetsparken er blokeret af arbejdet med at lave busbaner og senere letbane for at aflaste den århusianske trafik.

Busbanerne forventes at være klar i starten af 2009, men allerede året efter, i 2010, går letbanearbejdet i gang, så kaosset starter forfra, og denne gang bliver det sandsynligvis ved til år 2015. Så årets nye studerende kan, hvis de altså bliver 2 år studieforsinkede, nå at opleve en trafikklar Randersvej, når de engang cykler hen for at aflevere deres speciale.

70-årige kan fortsætte karrieren

Den faste pensionsalder er ophævet. Det giver bl.a. forskerne mulighed for at være aktive i flere år. Dekan Erik Meineche Schmidt håber dog, at Det Naturvidenskabelige Fakultet fortsat kan lave aftaler med forskerne om deres fremtid på fakultetet, når de fylder 70 år.

EMERITI

Fødselsattesten må ikke længere afgøre, hvornår forskere og andre på universitetet skal gå på pension. De kan arbejde, så længe de har lyst og evner, fordi loven om ligebehandling nu også forbyder aldersdiskrimination, og Folketinget har ophævet tjenestemænds pligt til at gå af, når de bliver 70 år.

Ingen ved endnu, hvor mange der vil benytte sig af den nye mulighed for at forlænge karrieren på universitetet. Det er dog ikke usædvanligt, at mange forskere efter deres afgang som 70-årige får mulighed for at fortsætte deres arbejde som enten lektor eller professor emeritus. Med den titel har de adgang til både kontor og forskningsfaciliteter på universitetet, men hæver deres "løn" i pensionskassen eller ved anden finansiering.

Vil sikre nyt blod

Den emerituspolitik håber dekan Erik Meineche Schmidt, at Det Naturvidenskabelige Fakultet kan fastholde, selv om der ikke længere er en fast pensionsalder.

– Det er jo afgørende for enhver organisation og især et universitet, at man hele tiden får tilført nyt blod. Forudsætningen for det er selvfølgelig de nødvendige ressourcer. Hvis de er begrænsede, skal der være en vis cirkulation, og den skal vi sørge for at kunne bevare, begrunder han ønsket, som han også tror kan blive en realitet.

– Jeg har talt med flere, som har udtrykt interesse for at kunne fortsætte deres videnskabelige arbejde og have deres gang på universitetet, hvor den økonomiske side af sagen ikke var det centrale.

Bedømmer forskere ens

En af de forskere, som har fortsat sin karriere efter de 70 år, er professor emeritus Jesper Vuust Møller. Selv om han er gået på pension, er han stadig aktiv på Institut for Fysiologi og Biofysik på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

– Der er en stor frihed i den ordning. Jeg har ingen undervisningsforpligtelser og kan tilrettelægge min forskning, som jeg vil, forklarer Jesper Vuust Møller, der har en ekstern fondsbevilling til sin forskning, men lever af sin pensionsordning.

Søren Mogensen, der er dekan på fakultetet, siger, det er op til forskerne selv, hvad der skal ske, når de nærmer sig 70-årsalderen.

– Vi vil som altid følge forskernes publiceringer og evalueringen af deres undervisning, og skulle det blive nødvendigt med reduktioner i det videnskabelige personale, vil det ske på baggrund af en vurdering af den enkelte forsker. Her vil vi naturligvis behandle den 70-årige på lige fod med yngre forskere, siger Søren Mogensen med sigte på forskere, der vælger ikke at gå på pension.

> **"Vi vil naturligvis behandle den 70-årige på lige fod med yngre forskere.**
>
> Dekan Søren Mogensen

Garanti for kvalitet

Ændringen af lov om ligebehandling og ophævelsen af tjenestemænds pligt til at gå af som 70-årige er en konsekvens af et EU-direktiv, der forbyder bl.a. aldersdiskrimination. Ved overenskomstfornyelsen i foråret blev aldersgrænser og tekniske hindringer for at ansætte og fastholde ældre medarbejdere også fjernet. Og det er professor Mehdi Mozaffari godt tilfreds med. Den 69-årige leder af Center for Forskning i Islamisme og Radikaliseringsprocesser ved Institut for Statskundskab vil gerne kunne være aktiv forsker efter de 70 år.

– Hvorfor dog ikke, hvis man har lyst og kræfter? Med alderen kommer en mental og intellektuel ro. Jeg føler mig selv mere sikker nu og ser tingene i et større perspektiv end tidligere, siger Mehdi Mozaffari. Han mener ikke, de ældre forskere har grund til at bekymre sig over at skulle bedømmes på lige fod med yngre kolleger.

– Vi har en videnskabelig kapital og erfaring, som unge forskere måske ikke har. Ældre forskere har ofte også et omfattende internationalt netværk og står som en garanti for kvalitet ved de centre og institutter, hvor de arbejder. På den måde kan de være med til at hente bevillinger hjem til deres universitet.

Helge Hollesen / hho@adm.au.dk

KORT NYT

Blogs giver mere samarbejde

I tidsskriftet *PLoS Biology* argumenterer en gruppe videnskabsbloggere for, at universiteter skal bruge blogs på nettet for at forbedre kommunikationen og samarbejdet mellem forskere. De skriver også, at forskerne kan nå flere mennesker med interesse for videnskab, hvis de benytter sig af blogs.

Forfatterne til artiklen anslår, at der er omkring 1200 videnskabelige blogs på nettet, som allerede udgør et aktivt fællesskab blandt forskere. Den umiddelbarhed og interaktivitet, der kendetegner blogs, spiller en vigtig rolle, når nye resultater skal spredes og diskuteres.

– Jeg har set eksempler på, at forskningsgrupper er blevet dannet, karrierer har fået et boost, og medieoptræden er kommet i stand – alt sammen på baggrund af blogaktivitet, siger Nick Anthis, der blogger på scientific activist.

Som platform for formidling har blogs og andre former for onlinekommunikation store fordele, skriver videnskabsbloggerne.

– Institutioner kan bruge blogs til at fremme den verdensomspændende samtale om den videnskab, vi alle deltager i og er afhængige af, siger de.

Stop plagiat nu

Universiteterne må hvert år straffe studerende, der har skrevet opgaver af. Men nu skal en ny hjemmeside være med til at forebygge, at studerende ikke havner i plagiat-fælden og dermed risikerer at blive smidt ud af studiet.

På www.stopplagiat.nu, som landets forskningsbiblioteker samt universiteterne i København, Århus og Odense står bag, kan man bl.a. få en samlet oversigt over, hvordan man citerer kilder korrekt og laver præcise kildehenvisninger og litteraturlister. På universiteterne er der en stigende erkendelse af, at mange plagiat-sager ikke skyldes ond vilje, men at de studerende simpelthen ikke kender reglerne.

Ny klimabog målrettet gymnasier

Klimaet står i øjeblikket allerøverst på de politiske dagsordner overalt i verden, og nu belyser en ny gratis bog en række af de komplicerede aspekter af debatten – alt fra en beskrivelse af de politiske muligheder for at stoppe den globale opvarmning til en beskrivelse af, hvilken effekt de ekstra grader får på naturen og vejret i Danmark.

Klimaændringerne – menneskehedens hidtil største udfordringer har bidrag fra bl.a. miljøminister Connie Hedegaard, tre medlemmer af FN's nobelprisvindende klimapanel og en række forskere på Aarhus Universitet.

Jørgen E. Olesen fra Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) har skrevet afsnittet om, hvordan klimaændringerne vil påvirke Danmark.

– Danmark og danskerne vil generelt få fordele af et varmere klima. Landbruget vil kunne øge produktionen, og vi vil reducere udgifterne til boligopvarmning. Ulemperne er især knyttet til flere storme, mere intens nedbør, mere vinternedbør og vandstandsstigninger. Det øger risikoen for oversvømmelser og skader, som kan være meget tabsgivende, skriver han.

Bogen er særligt rettet mod gymnasieelever i samfundsfag og naturvidenskab og kan hentes gratis på www2.dmu.dk/pub/mb13.pdf eller købes hos forlaget Hovedland.

Hjælp til fodboldspillere

Institut for Idræt ved Aarhus Universitet indleder nu et samarbejde med AGF og Arla Foods Ingredients om at udvikle en særlig protein-kulhydrat-drik til elitefodboldspillere. Drikken skal kunne forkorte restitutionstiden mellem krævende præstationer og på den måde minimere risikoen for de skader, der ofte plager fodboldspillere. Cheftræner i AGF Ove Pedersen ser frem til samarbejdet.

– Det er spændende at deltage i et projekt, hvor vi kan tilegne os ny viden, som kan komme spillernes præstation på banen til gode. I elitesport er det ofte de små procenter, der gør en forskel, og hvis dette projekt kan munde ud i en optimering af spillernes restitutionstid, er det kun positivt, siger han.

Ideologisk og sponsoreret undervisning

Skal universitetsstuderende kunne få merit for ideologisk prægede uddannelser, som den liberale tænketank CEPOS og den nye centrum-venstre tænketank Cevea udbyder? Og skal private virksomheder have lov til at sponsorere meritgivende undervisning i deres produkter, som det sker på Handelshøjskolen, Aarhus Universitet? Det må komme an på individuelle vurderinger, lyder meldingerne fra Aarhus Universitet.

KONTROVERSIEL UNDERVISNING

Den liberale tænketank CEPOS har noget, folkene bag kalder for CEPOS-universitetet. Fra en adresse nær Kongens Nytorv i København har CEPOS-universitetet i flere år udbudt undervisning i liberalt tankegods til studerende, som efterfølgende har søgt om at får kurserne meritoverført til deres økonomi- eller statskundskabsstudier. Det har de som regel fået. I hvert fald på Københavns Universitet. På universiteterne i Aalborg og Odense har man derimod sagt nej.

Fra november får CEPOS-universitetet konkurrence fra Cevea-universitetet – den nye centrum-venstre tænketank, der vil "uddanne fremtidens progressive meningsdannere og ruste venstrefløjen til at udfordre den borgerlig-liberale samfundskonsensus". Her byder pensum bl.a. på tekster af moderne marxister, globaliseringskritikere og "socialdemokratiske" sociologer. Cevea opgør selv uddannelsen til 10 ECTS.

– Vi har faktisk allerede fået en henvendelse fra Cevea angående merit. Jeg svarede dem, at studienævnet givetvis ville lægge de samme standarder til grund som ved alle andre meritansøgninger – det vil sige omfang og kvalitet af undervisning og pensum, siger studieleder på Statskundskab Thomas Pallesen.

Afhænger af det faglige niveau

På Aarhus Universitet er der ifølge prorektor Nina Smith ikke overordnet taget stilling for eller imod merit fra tænketankskurserne som på Syddansk og Aalborg Universitet.

– Den faglige kvalitet skal altid sikres af studienævnet. Umiddelbart er jeg skeptisk med hensyn til, om niveauet på CEPOS- og Cevea-kurserne kan bære merit, siger Nina Smith.

Studiechef Eva Teilmann ser også pragmatisk på spørgsmålet.

– Jeg mener, det må være det enkelte studienævn, der afgør, om det faglige indhold og niveau i kurserne et godt nok, og om de indeholder noget, der er brug for i det enkelte studieprogram, siger Eva Teilmann og tilføjer, at der er en klar tendens til, at folk i dag henter kurser og seminarer alle mulige steder fra, som de efterfølgende søger merit for på universitetet.

På Økonomi er studieleder Michael Stæhr ikke stødt på meritsager vedrørende CEPOS-kurser de sidste to-tre år.

– Men studienævnet har haft en snak om det, og vi mener, at reglerne for meritoverførsel i forhold til pensum, fagniveau og eksamination er så klare, at det altid vil afhænge af en individuel vurdering, siger Michael Stæhr.

Realkompetencer

På Handelshøjskolen, Aarhus Universitet (ASB) kan prodekan for uddannelse Peder Østergaard ikke huske at være stødt på meritsager vedrørende CEPOS-kurser.

– Men der er ingen tvivl om, at vi fremover vil møde mange flere studerende, der kommer og spørger, om de kan få merit for dette og hint. Det hænger sammen med, at vi fra politisk side er blevet bedt om at vurdere folks realkompetencer. I dag er det for eksempel allerede sådan på vores HD-uddannelse, at to års erhvervserfaring plus to års studier svarer til bachelor-niveau. I princippet kan folk komme ind fra gaden og sige: "Jeg har lavet det og det i en virksomhed. Hvor meget af det kan jeg få merit for?" På den måde skal vi kunne vurdere et sæt tilegnede kompetencer op mod kompetencerne, som en eksisterende uddannelse vil give den studerende, siger Peder Østergaard.

Firma underviser på ASB

Netop ASB har for nylig været centrum for en debat om en anden type kontroversiel universitetsundervisning. ASB har i flere år samarbejdet med it-virksomheden SAP, der er verdens største virksomhed inden for forretningssoftware. Firmaet har stillet software til rådighed, der er blevet brugt til undervisning i virksomhedsstyring. Men nu har firmaet også som de første nogensinde fået lov til selv at undervise i brugen af sine egne produkter, og det har vakt bekymring fra flere sider.

– Jeg kan umiddelbart godt forstå, at nogle er skeptiske, men lige netop i det her tilfælde er der efter min vurdering ingen grund til bekymring, siger lektor Ole Mortensen, der har indgået aftalen med SAP.

– Som i alle andre fag har en lektor på skolen udarbejdet en fagbeskrivelse med et relevant og teoretisk perspektiv. Det er også en lektor, der godkender eksamen, mens SAP blot stiller en konsulent til rådighed,

> **"Jeg kan umiddelbart godt forstå, at nogle er skeptiske, men lige netop i det her tilfælde er der efter min vurdering ingen grund til bekymring.**
>
> Lektor Ole Mortensen om undervisningssamarbejdet med softwarefirmaet SAP

der står for selve undervisningen, og i øvrigt er ansat som ekstern lektor, siger Ole Mortensen.

Også et spørgsmål om taxametre

Han er ikke i tvivl om, at der kommer flere af denne type samarbejder i fremtiden, fordi uddannelsesinstitutionerne ganske enkelt ikke har ekspertise til at undervise i alt det, der kan være relevant i forhold til kravene i erhvervslivet. SAP's software bruges således i dag i næsten alle større virksomheder.

– For mig at se er det vigtige, at vi i den slags samarbejder altid har den faglige integritet med os, så vi ikke bliver presset af virksomhederne til at udbyde noget underlødigt, siger Ole Mortensen.

Prodekan Peder Østergaard konstaterer, at det også er et spørgsmål om størrelsen på taxameterbevillingerne.

– Det er jo klart, at når vores taxameter lyder på 40.000 kr. per studerende, og IT-Universitetet får 96.000 kr. for den samme ydelse, må vi søge nogle alternative undervisningsløsninger for at give vores studerende de kompetencer, de har behov for. Det gør vi gerne, hvis vi kan stå inde for det faglige niveau, siger Peder Østergaard.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Fysiksjov

Gennemsnitsalderen på Det Naturvidenskabelige Fakultet faldt betydeligt i uge 43, da 173 folkeskoleelever fra 9. og 10. klasse var i erhvervspraktik som studerende i naturvidenskab. På billedet leger Søren Thornholm, Anton Lorentzen og Asmus Gregersen med flydende kvælstof. De er alle glade for muligheden for at komme i erhvervspraktik som universitetsstuderende.

– Det er godt at få åbnet sin horisont og se, hvilke muligheder der er på universitetet. Indtil videre synes jeg, fysik er det mest spændende. En uddannelse som fysiker er bare en uddannelse til at blive et endnu større legebarn, siger Anton, der overvejer en karriere på universitetet.

/ ihn

Redaktører protester mod ranking af deres tidsskrifter

55 videnskabshistoriske tidsskrifter boykotter europæisk ABC-liste. Et af tidsskrifterne udgives på Aarhus Universitet, hvor Redaktør Hanne Andersen mener, at listen ikke giver mening hverken i forhold til at synliggøre eller evaluere forskningen.

PUBLICERING

Mens 366 danske forskere i år har brugt flere tusinde timer på at udpege de bedste tidsskrifter inden for deres respektive fagområder, har en stor international gruppe redaktører frabedt sig, at deres tidsskrifter overhovedet optræder på sådanne rankinglister. Det er dog – endnu? – ikke de danske lister, de undsiger, men den ranking af europæiske humanistiske tidsskrifter, som European Science Foundation (ESF) har taget initiativ til.

I Danmark vil Videnskabsministeriet bruge de såkaldte autoritetslister som målestok for, hvor mange penge forskerne skal have. Jo mere de publicerer i de bedste internationale tidsskrifter, jo flere penge får deres universitet. Derimod er der ikke en klar hensigt med ESF's European Reference Index for the Humanities (ERIH), som opdeler tidsskrifter inden for 15 fagområder i A-, B- og C-tidsskrifter.

Uklart projekt

Den opdeling vil redaktørerne fra 55 videnskabshistoriske tidsskrifter ikke acceptere, og de frygter, den får indflydelse på fordelingen af penge til forskningen. En af redaktørerne er lektor Hanne Andersen fra Institut for Videnskabsstudier, som redigerer tidsskriftet *Centaurus*, der har fået plads på B-listen.

Hun siger, at hensigten med ERIH er uklar, fordi ERIH på sin hjemmeside veksler mellem at beskrive projektet som en synliggørelse af humanistisk forskning i Europa og som et værktøj til at bedømme forskningskvalitet. ABC-listen indfrier dog ingen af de mål, mener Hanne Andersen.

– Vil man gøre forskningen mere synlig og tilgængelig, ville en digitalisering af tidsskrifterne være bedre end en liste. Flere oversættelser af vigtige artikler fra de mindre sprog samt bedre adgang til sproglig revision ville også give mere synlighed, siger Hanne Andersen.

Fatalt for små områder

ABC-listen er også for simpel til en meningsfuld bedømmelse af forskningskvalitet, mener Hanne Andersen.

– Det er for så vidt en naturlig del af forskningsevaluering at se på, hvor artikler bliver publiceret. Mange faktorer spiller dog ind, når man skal angive et tidsskrifts betydning. F.eks. er nogle tidsskrifter vigtige inden for et område, men mindre vigtige inden for et andet, som det også dækker, men det kan en ABC-ranking ikke rumme, forklarer Hanne Andersen.

ABC-lister kan også give et fejlagtigt indtryk af, at de mekanisk kan anvendes til at bedømme publikationer på samme måde i forskellige kontekster.

– En forsker må jo inddrage mange hensyn i valget af et tidsskrift. Hvor det er bedst at publicere kan vurderes forskelligt, alt efter om man ser på resultatets muligheder for at blive anvendt, ser på den enkelte forskers karriereudvikling, en forskergruppes gennemslagskraft eller et instituts samlede profil.

– Det kan også blive fatalt for små forskningsområder, hvis rankinglisten bruges til at evaluere en persons eller et instituts produktion, og fagområdets vigtigste tidsskrifter ikke er med i den højeste kategori, tilføjer hun.

Går ud over dialogen

Hanne Andersen håber, at boykotten af listen kan føre til en debat, som kan afklare hensigten med ERIH.

– I mellemtiden kan vi undgå at blive misbrugt til et problematisk projekt, som både kan skade dialogen mellem forskerne og påvirke tidsskrifternes fremtidige profiler. For forskerne bliver det i nogle tilfælde et spørgsmål om at vælge at publicere i et tidsskrift, som ikke er i A-gruppen, men meget vigtigt inden for vedkommendes forskningsområde, eller at vælge et A-tidsskrift for at få den bedste ranking til sig selv eller sit institut, selvom det betyder en dårligere kommunikation med fagfællerne.

– Er denne boykot første skridt på vej mod boykot af nationale rankinglister?

– Foreløbig har fokus været på den internationale ERIH-liste, primært fordi det er et internationalt projekt, der har hidkaldt sig opmærksomhed fra mange lande. De nationale projekter har ikke fået samme opmærksomhed i udlandet, bl.a. fordi de i modsætning til ERIH-projektet ikke har henvendt sig direkte til tidsskrifterne og derfor vil være ukendte for mange redaktører.

Redaktørernes boykot har fået opbakning fra en række videnskabshistoriske selskaber som British Society for the History of Science.

Helge Hollesen / hho@adm.au.dk

Forskning på vægten. *Forskere kan blive nødt til at vælge, om de vil publicere deres artikel i et tidskrift, der giver den bedste ranking til dem selv og deres institut, eller sende artiklen til et tidskrift, der er dømt mindre "tungt", men er vigtigt på deres specielle fagområde.*

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Over 6000 vil have ny universitetslov

Nu er der brug for konkrete alternativer, siger en af initiativtagerne til underskriftindsamling på internettet.

PETITION

Med 456 underskrifter de sidste tre dage sluttede den såkaldte petition for en bedre universitetslov officielt den 15. oktober. Da havde 6355 personer fra universitetsverdenen tilsluttet sig kravet om en revision af loven, når Folketinget skal behandle den næste år.

– Vi er selvfølgelig glade for den store opbakning bag vores aktion for at gøre opmærksom på en uheldig udvikling på de danske universiteter, siger videnskabsteoretikeren Claus Emmeche. Han er leder af Center for Naturfilosofi og Videnskabsstudier ved Niels Bohr Institutet og lancerede sammen med en gruppe kolleger og studenterrådsformanden ved Københavns Universitet indsamlingen på internettet i maj. Målet var at dokumentere, at der på universiteterne er en udbredt kritisk holdning til universitetsloven fra 2003, og at forhindre, at Folketingets eftersyn af loven blot bliver en ekspeditionssag.

– Vi fornemmer klart, at det ikke bliver sådan med de udmeldinger, der er kommet fra en række politikere, siger Claus Emmeche.

Underskrifterne fordeler sig på to næsten lige store grupper af dels forskere og undervisere ved universiteterne, dels studerende og andre interesserede. De bliver nu præsenteret for de forskningspolitiske ordførere i Folketinget sammen med initiativgruppens krav til en revision af universitetsloven. De omfatter en skærpet lov mod brugerbetaling, demokratisk valgte organer med reel magt over universitetets anliggender, sikring af både den enkelte forskers og universitetets forskningsfrihed og sikring af den forskningsbaserede undervisning.

– Vi er ikke gået ud med en bestemt alternativ model, men nu er der brug for at komme med konkrete forslag f.eks. til, hvordan universiteterne skal styres, så de ikke forbliver de topstyrede universiteter, vi fik med universitetsloven. Det er også nødvendigt at finde andre måder for finansiering af forskningen, så konkurrencen om penge til forskning ikke truer den forskningsbaserede undervisning, der er selve eksistensrationalet bag et universitet, siger Claus Emmeche.

Selvom indsamlingen af underskrifter officielt er indstillet, føjer nye navne sig stadig til listen, der ved redaktionens afslutning havde fået 6461 underskrifter.

Helge Hollesen / hho@adm.au.dk

Filosofprotest mod ranking

PUBLICERING

En gruppe fremtrædende filosoffer har protesteret til den australske videnskabsminister over en ranking af tidsskrifter, som den australske regering vil bruge til at evaluere kvaliteten af australske filosoffers forskning.

De 24 filosoffer med Hilary Putnam fra Harward University i spidsen skriver, at kvantitative redskaber ikke kan bruges til at bedømme kvaliteten af forskningen inden for filosofi. De kritiserer især, at rankinglisten udelader et stort antal tidsskrifter fra Europa, Mellemøsten, Asien og Sydamerika.

– Det antyder et indskrænket syn på verden, som snarere hører til det 19. end det 21. århundrede, siger filosofferne om listen. De mener, den har et indskrænket syn på nutidig forskning, som på en provinsiel måde favoriserer engelsksproget forskning og undergraver tværfaglighed og internationalt samarbejde.

Den australske regering har planer om at evaluere forskningen med en kombination af ekspertpaneler og data om bl.a. forskernes publiceringskanaler. Bag protesten står australske forskere, som mener, at udviklingen i Australien vil få indflydelse på lignende tiltag i andre lande. Ifølge *Times Higher Education* forventer de også, at protesten vil forplante sig til andre humanistiske discipliner. Der er mere om protesten på www.academics-australia.org

/ hh

Skriv speciale for Danske Bank-koncernen

Skal du skrive speciale til foråret? Og har du lyst til at komme tæt på en af Nordeuropas største finansielle koncerner? Så kan du søge om at deltage i Danske Speciale 2009, hvor du får chancen for at skrive speciale i samarbejde med os. Du får en fast kontaktperson i koncernen, et struktureret forløb og adgang til fortrolige data.

Vælg emne inden for den finansielle krise
Temaet for Danske Speciale 2009 er den finansielle krise. Inden for det tema vælger du selv et emne, der matcher dine interesser. Vi er interesserede i ansøgninger fra en bred vifte af studieretninger – både finansielle og ikke-finansielle. Når vi vurderer din ansøgning, lægger vi selvfølgelig vægt på relevansen for Danske Bank-koncernen.

Ansøgningsfristen er den 28. november.

Læs mere om forløbet og mulige emner på

www.danskebank.com/danskespeciale

Danske Bank

Modelfoto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

– Når vi har oprettet universiteterne som centeret for den ypperste viden, må vi også regne med, at de selv er fornuftige nok til at prioritere en grundbevilling. siger docent Verner C. Petersen som uddybning af sin nye bog Vilveje i velfærdsstaten. *Modelfoto.*

Universiteterne kan ikke kvantificeres

God forskning kan ikke gøres op i antal publikationer per medarbejder eller antal pædagoger per barn.
Det mener docent, dr. phil. Verner C. Petersen i sin nye bog ”Vildveje i velfærdsstaten”, der handler om, hvad der sker, når politikerne og ledelsen bruger specifikke måltal fremfor institutionens formål til at styre alt fra universiteter til børnehaver.

REGULERING

– Alt i dag skal tælles og vejes for at have nogen værdi. Politikerne og institutionerne halverer verden ved kun at fokusere på simple måltal i stedet for at se på de formål, der ligger bagved f.eks. universiteterne.

Ordene kommer fra Verner C. Petersen, der er docent på Institut for Ledelse på Handelshøjskolen, Aarhus Universitet. I sin nye bog *Vildveje i velfærdsstaten* spidder han det, han selv kalder ”det styringsmæssige monster”, som gør al politisk styring, planlægning og ledelse til et spørgsmål om variable og grafer og enkle måltal – en tendens, der ifølge forfatteren også er tydelig på universiteterne.

I bogen hudfletter han Aalborg Universitets udviklingskontrakt – som er de mål for fremtiden, universitetet har fastsat sammen med Videnskabsministeriet – men det kunne ifølge forfatteren ligeså godt være Aarhus eller Københavns.

– Når man gennemgår kontrakten og dens mål om at få flere studerende, udenlandske ansatte og publikationer, er det meget svært at se, hvordan de tal er fastsat, og hvordan de afspejler universitetets formål, som f.eks. kan være at uddanne studerende i den allerypperste viden til gavn for samfundet. Der er ikke nogen klar sammenhæng, siger Verner C. Petersen.

Styret af avislæsningen

Han slår fast, at problemet opstår, når et universitet eller en daginstitution alene vurderes på, om den opfylder måltallene, mens evalueringen af formålsopfyldelsen bliver glemt, samtidig med at politikerne med præcise standarder og definitioner af alle mulige fokusområder udhuler den lokale ledelses handlemuligheder. Det kan få ledelserne og de ansatte til at orientere sig mod det forkerte.

På universiteterne blev den tendens sat i gang med udviklingskontrakterne, og den står til for alvor at blive accelereret, hvis globaliseringsmidlerne bliver øremærket yderligere til bestemte forskningsområder, samtidig med at grundbevillingerne bliver betinget af f.eks. antallet af forskningspublikationer.

– Vi glemmer groft sagt den ene side af mønten. Hvad med alt det, der foregår på universiteterne og i resten af den offentlige sektor, som det er svært at sætte et mål på, eller som ikke er på mode lige nu? Vi kan ikke sende et spørgeskema ud og undersøge, om vi uddanner de studerende så fagligt solidt som muligt, og politikerne kan ikke vurdere, hvor det er bedst at uddele forskningskronerne. Derfor ender vi med at måle på noget tilfældigt og have forskningen dikteret af, hvad politikerne har læst i avisen, siger Verner C. Petersen.

Mere frihed

I analysen i bogen skelner han skarpt mellem formål og mål. Formål er den bagvedliggende grund til, at en organisation eller en virksomhed eksisterer, mens målene er det konkrete, man styrer efter i dagligdagen. Ikke alle mål kan sættes på tal, og målene bør kun være relevante, så længe de afspejler formålet. Faste nøgletal skal ikke gøres til pejlemærker for deres egen skyld.

Samtidig argumenterer han for, at det politiske niveau i højere grad bør lægge ansvaret ud til de enkelte institutioner i stedet for hele tiden at ønske detailstyring, og det gælder i høj grad universiteterne.

– Når vi har oprettet universiteterne som centeret for den ypperste viden, må vi også regne med, at de selv er fornuftige nok til at prioritere en grundbevilling. Man kunne tage en overordnet politisk beslutning om beløbsstørrelserne og derefter lade være med at blande sig i alt fra forskningscentrenes emner til antallet af patenter.

Egoisme frem for ansvar

Verner C. Petersen mener, at en alt for omfattende detailstyring får særdeles negativ indflydelse på den enkelte medarbejder.

– Jo mere man detailregulerer, jo mere vil folk gå efter reguleringens bogstav frem for formålets ånd. I det offentlige er der en tendens til, at folk i højere grad forfalder til egennyttemaksimering de steder, hvor reguleringen er mest detaljeret. Dermed tænker de ikke på, hvad der er godt for fællesskabet eller institutionen. Ansvarligheden forsvinder, forklarer han.

Ifølge Verner C. Petersen vil den enkelte medarbejder mere og mere glemme at tænke selv og i stedet bevidstløst rette sig efter nøgletallene, i takt med at en politisk eller administrativ ledelse opstiller flere og mere detaljerede mål.

– Man bliver jo netop målt på, hvad der kan måles, og får penge, hvor de er sat af. Man kan i mindre grad som forsker vælge, hvad der er det mest hensigtsmæssige at arbejde med. Og hvis både det politiske system og universiteterne fokuserer ensidigt på f.eks. antallet af forskningspublikationer fra den enkelte medarbejder, bliver de unge forskere disciplinerede til at sidde og skrive artikler, uanset om de reelt har noget at skrive om.

Fokus på måltal alene skaber samtidig ligegyldighed og manglende motivation.

– Når man som medarbejder får sådan et måltal for publikationer, kan man tolke det på to måder: Enten betyder det, at man har været doven indtil nu, og det tror jeg trods alt de færreste forskere synes, eller også, at man ikke skal bekymre sig om kvaliteten af ens arbejde, bare man kvantitativt producerer noget mere. Ingen af delene er særligt motiverende i sig selv.

Blød eller hård ledelse

Forfatterens løsning er blandt andet, at universiteterne og andre offentlige institutioner i højere grad selv får ansvaret for at opfylde deres formål inden for en overordnet økonomisk ramme – en løsning, der ifølge forfatteren vil kræve langt mere af den lokale ledelse.

– Dem, der siger, at ledelse med tal og grafer er hård ledelse, har helt misforstået det. Det kræver i virkeligheden meget mere synlighed af lederen at arbejde ud fra et overordnet formål og forsøge at skabe værdier i en organisation, som medarbejderne så efterfølgende selv agerer fornuftigt og ansvarligt efter. For i en sådan situation skal hver enkelt medarbejder jo selv være i stand til at træffe daglige beslutninger, der er i overensstemmelse med f.eks. universitetets overordnede formål.

Han understreger, at værdier ikke handler om at skrive noget ned på et stykke papir, men at finde ind til og skabe de kerneværdier, han kalder dem ”tyste værdier”, som alle på en arbejdsplads bør have til fælles. Og ledelserne skal også turde statuere eksempler.

– Det er vildt modigt, hvis man som ledelse tør afskedige medarbejdere eller mellemledere – ikke fordi de målbart har gjort noget forkert, men fordi de ikke arbejder efter ånden i virksomhedens formål. Det sender et signal til alle andre ansatte, at det virkelig er noget, man mener, men man risikerer selvfølgelig en stor fagretslig sag, smiler Verner C. Petersen.

Farvel til det originale

I sin bog *Vildveje i velfærdsstaten* har Verner C. Petersen fokus på den generelle udvikling i den offentlige sektor hen imod mere og mere mikro-planlægning af den enkelte medarbejders tid.

Og universiteterne har, understreger han, ikke nået samme detaljeringsniveau i planlægningen som i f.eks. hjemmeplejen, hvor alt er skrevet ned til mindste lillebitte aftørring af rynker efter bad. Men derfor er der alligevel grund til at råbe vagt i gevær, for udviklingen går, ifølge ham, alle steder mod mere fokus på måltal og mindre fokus på det bagvedliggende formål.

– Hvis vi får samme udvikling, risikerer vi, at universiteterne går fra at være forskning og uddannelse til gavn for samfundet til at være personlige karriereudviklingsanstalter, hvor der i mindre grad bliver produceret original forskning. For er der noget, der ikke kan sættes på tal, er det dristighed, nyskabelser og modet til at lave noget, der risikerer at slå fejl og derfor ikke ender som en klog artikel. Og det er det, der risikerer at forsvinde, hvis vi ikke sætter formålet først.

Læs mere om debatten om universiteternes styring og økonomi på side 5 og i lederen på side 2.

Vildveje i velfærdsstaten – fællesskab i opløsning, styringsillusioner, udveje.
Verner C. Petersen
Udkommer på Informations Forlag 30. oktober.

Kristian Serge Skov-Larsen / ksl@adm.au.dk

Foto: ScanPix

MOBNING I NYT LYS

Mobning i barndommen kan give evige ar. En gruppe forskere på DPU sætter i et stort forskningsprojekt fokus på de mekanismer, der skaber en mobbekultur.

Mobning gør ondt. Men vi håndterer mobningen på vidt forskellige måder, viser undersøgelser fra DPU.

FORSKNING

”I frikvartererne kunne mobberne finde på at stå i en kreds rundt om mig uden at sige noget. Hvis jeg tog et skridt til højre, gjorde de det også, og jeg kunne ikke komme ud af deres kreds. Nogle gange råbte de, andre gange var de stille. Gårdvagterne så det og syntes, det var en sær leg, men de greb ikke ind.” Sådan fortæller en 36-årig kvinde om den mobning, hun oplevede i folkeskolen, og som bliver ved med at præge hendes voksne liv. Hun har ikke fået børn – måske af skræk for, at de skal opleve det samme som hun.

Kvindens beretning er en del af det store empiriske materiale, som en række forskere fra Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU) anvender i et storstilet forskningsprojekt om mobning: Exbus – exploring bullying in schools. Professor Dorte Marie Søndergaard er leder af projektet, der er finansieret af Tryg-Fonden. Hun fortæller, at forskerne ser mobning i et nyt lys.

– Tidligere lagde man stor vægt på det individuelle i forhold til mobning. Man har været overbevist om, at der er noget i den enkeltes personlighed, som er årsagen til, at man enten mobber eller bliver mobbet. Men her ser vi på et andet perspektiv. Vi tror, at mobningen i høj grad opstår i den kultur, der er i skolen og i klasserummet. Derfor lægger vi vægt på at undersøge, hvordan en mobbekultur egentlig opstår, siger Dorte Marie Søndergaard.

Hovedpunkter:

- DPU-forskere sætter i stort projekt fokus på mobning i barndommen
- Flere faktorer er med til at skabe en mobbekultur, bl.a. computerspil
- Voksne håndterer barndommens erfaringer med mobning forskelligt

Medierne spiller en rolle

Det er altså dynamikkerne i klassekulturen, der optager forskerne. Men hvad er det, der bidrager til en kultur i en klasse, hvor tolerancen daler, og hvor det at udstøde nogle bliver hverdag? Ifølge Dorte Marie Søndergaard er der mange forskellige faktorer, der spiller ind. Selv forsker hun i den betydning, medierne spiller.

– Nogle af de børn, jeg kigger på, ser meget fjernsyn og spiller mange computerspil. Og her bliver de hele tiden inviteret ind i nogle bestemte måder at tænke om verden på. Jeg bliver f.eks. nysgerrig på skydespillenes opdeling i de gode og de onde og i fjender og allierede. Det at bevæge sig i et sådant univers rummer nogle særlige invitationer til måder at føle på og måder at løse konflikter på. Ligeledes lægger diverse reality- og talentshows op til, at det er i orden at fordømme og håne andre, og når børnene leger videre med de elementer, de henter der, træner de netop det at blande humor, hån og sortering af kammerater, fortæller hun.

Dorte Marie Søndergaard understreger dog, at medierne ikke er den store årsag til mobning. Der er mange forhold, der bidrager til at skabe de selvfølgeligheder i klasserummet, som børnene agerer inden for. Derfor fokuserer projektet på mange forskellige aspekter, blandt andet forældrene og lærerne, som også spiller en vigtig rolle for børnenes måde at opfatte verden på.

Da mobningen ifølge forskerne ikke entydigt har sit udspring i det individuelle, kan man ikke finde en ”mobbetype” med en særlig mobbepersonlighed, som man så kan isolere.

– Hvis miljøet først er i gang, kommer man ikke nødvendigvis mobningen til livs ved at fjerne en bestemt person. Mekanismerne blandt eleverne kan lige så godt risikere at fortsætte, fordi der ikke bliver grebet ind i forhold til de præmisser, som interaktionen i klassen foregår på, fortæller Dorte Marie Søndergaard.

Voksne håndterer mobning forskelligt

Et vigtigt delprojekt er en undersøgelse af, hvad mobning i barndommen betyder for voksne. Dette aspekt arbejder adjunkt Charlotte Mathiassen og adjunkt Eva Viala Silbersmith med. Charlotte Mathiassen understreger, at der endnu ikke foreligger færdige resultater fra den omfattende undersøgelse, der bygger på en lang række kvalitative interviews. Men noget tyder på, at voksne håndterer mobning meget forskelligt.

– For nogle mennesker bliver mobning ved med at gøre ondt resten af livet og hæmmer dem. Men der er andre, der vil italesætte deres mobbeerfaringer på andre måder. Vi hører f.eks. mennesker fortælle, hvordan mobningen har givet dem en kampgejst, selvom de helst havde været mobningen foruden. Det betyder selvfølgelig ikke, at de negative følger af mobning skal bagatelliseres. Imidlertid er det vigtigt at undgå ensidige forståelser af mobningen og dens følger. Der er andre veje end at være dybt tynget af barndommens mobning resten af livet, siger Charlotte Mathiassen.

Der er altså flere måder at komme ud af en mobbehistorie på. Men hvordan kommer man i det hele taget mobningen til livs? Forskerne på DPU kommer ikke til at udvikle deciderede anti-mobbe-redskaber, da der er tale om et grundforskningsprojekt.

– Vi kommer til at udvikle nogle nye modeller og nogle nye vinkler på mobning. Og det tror jeg vil betyde noget for det arbejde, som skoler og pædagogiske institutioner laver. Bare det at vende blikket fra det individuelle til det sociale har en betydning, siger Dorte Marie Søndergaard.

Ida Hammerich Nielson / ihn@adm.au.dk

Kort om DPU

Hvem læser på DPU?
En hel del af de studerende på DPU er pædagoger og lærere, men der er også f.eks. sygeplejersker. En mindre del af de studerende har en bacheloruddannelse fra et andet universitet.

Hvad kan man læse på DPU?
DPU udbyder en lang række kandidatuddannelser, masteruddannelser og efteruddannelser. Man kan f.eks. læse pædagogisk filosofi eller pædagogisk psykologi.

Hvor stort er DPU?
DPU har 400 faste medarbejdere og omkring 4.000 studerende.

Hvornår blev DPU en del af Aarhus Universitet?
DPU ved Aarhus Universitet blev en realitet 1. juni 2007.

Hvor ligger DPU?
DPU ligger i København NV og har også en afdeling på Trøjborg i Århus.

Studerende mødes i cyberspace

Studiemiljøet på DPU trænger til en opstrammer, mener flere studerende. Én af dem har nu skabt et alternativt studiemiljø på nettet.

STUDIELIV

Stilheden er nærmest øredøvende, da *CAMPUS* møder op på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU) en sen eftermiddag. De studerende er som sunket i jorden. Gangene er tomme, computerne på biblioteket ser ud til at kede sig, og kantinens kager står urørte hen. Fra et klasselokale slipper ordene ”Luhmann” og ”dannelse” ud og afslører et enkelt læsegruppemøde. Men generelt er der ret tomt i DPU’s store, lyse lokaler, når dagens sidste forelæsning klinger ud. Studiemiljøet bærer præg af, at de fleste studerende allerede har været ude på arbejdsmarkedet nogle år – typisk som pædagog eller lærer – og har stiftet familie. Derfor er fredagsbaren som regel heller ikke overfyldt. På en god fredag kommer der 20, mens der på en dårlig knap sidder fem DPU’ere og nipper til kolde økologiske hvedeøl.

Mødestedet Obelisk

Men nogle af de studerende på DPU savner et aktivt studiemiljø. En af dem er Thomas Brahe, der er uddannet folkeskolelærer og nu læser pædagogisk sociologi. Han har derfor taget initiativ til et online-mødested for DPU-studerende, der på kort tid er blevet en succes. Mødestedet hedder i daglig tale Obelisk.

– Min oplevelse er, at de studerende ikke rigtig mødes her på DPU. Men jeg har savnet, at vi mødes et eller andet sted, så derfor fik jeg ideen til et online-mødested. Jeg gik selv i gang med at programmere siden og har efterhånden fået folk med på ideen, så vi nu har en lille redaktion, fortæller Thomas Brahe.

Der er for øjeblikket omkring 250 medlemmer på Obelisk, hvilket er mere, end Thomas Brahe havde turdet håbe på. Men han understreger, at der stadig ligger en udfordring i at få sitet synliggjort for endnu flere studerende.

Blogs og diskussioner

På Obelisk finder man blandt andet et blogsystem, hvor nye studerende på DPU blogger om deres oplevelser med at starte på studiet. Men hvorfor er det interessant at læse om? Ifølge Thomas Brahe er det afgørende, at studerende på DPU har mulighed for at spejle sig i nogle medstuderende.

– Da jeg begyndte på DPU, savnede jeg en form for faglig sparring med andre studerende. I starten vidste jeg f.eks. ikke, om jeg var dum, fordi jeg ikke altid forstod forelæserne. Det fandt jeg så senere ud af, at jeg ikke var. Men det ville være rart fra starten at kunne spejle sig i nogle andre studerende, siger Thomas Brahe.

På Obelisk er der også et forum, hvor de studerende kan diskutere løst og fast. Her kan de også lægge deres opgaver ud og få feedback fra andre studerende, hvis de har lyst til det. Endelig skriver de studerende selv artikler til siden om faglige og studierelevante emner.

Du kan se de studerendes mødested her:
www.dpu-obelisk.dk

Ida Hammerich Nielson / ihn@adm.au.dk

”Rigtige” adresser i parken

For at gøre hverdagen lettere for både gæster, myndigheder og studerende får alle bygninger i Universitetsparken fra 1. januar en ”rigtig” adresse og ikke bare et bygningsnummer.

KORT

Nu skal det være slut med ambulancer, der ikke kan finde det sted, alarmopkaldet kom fra, politibetjente, der kører forgæves rundt mellem de gule bygninger, hvis de rykker ud til et indbrud, eller bare ganske almindelige pizzabude, der ikke kan finde det rigtige kollegium, fordi deres GPS stirrer sig blind på universitetets geografi.

Fra 1. januar får alle bygninger i parken en hel unik adresse med eget vejnavn og nummer – ligesom husene i resten af Danmark – i stedet for det gammelkendte bygningsnummer, som hidtil har fået både kommunen, politiet og telefonbøgerne til at gå i sort.

Den nye navngivning er et gammel ønske fra universitetets sikkerhedsorganisation, Carsten Pahl Jensen fra Teknisk Forvaltning har stået for det indviklede puslespil med at finde de rigtige vejnavne og -numre sammen med institutterne og siden få dem forhandlet på plads med kommunen.

– Vi er løbende blevet kontaktet af forskellige firmaer og myndigheder, som har haft svært ved at få universitetet til at passe ind i deres system, så jeg ved, det har været et problem hidtil. Der har været ambulancer, der har kørt forgæves rundt, fordi de ikke har haft en entydig adresse at gå efter, og derfor har det selvfølgelig været noget, vi skulle gøre noget ved, siger han.

Passer med den nye profil

Ændringerne betyder f.eks. konkret, at Søauditorierne, som før bare hed bygning 1250, fra 1. januar får adressen ”Bartholins Allé 3”, Statskundskabs bibliotek, som hed bygning 1330, bliver til ”Victor Albecks Vej 1”, og Biologi får adressen ”Ny Munkegade 116”.

Carsten Pahl Jensen forklarer, at de nye vejnavne får indflydelse på alt fra beredskabsplaner og brandorganisering til de enkelte institutters brevpapir og hjemmeside. Derfor er han også glad for, at de nye vejnavne kommer på plads samtidig med, at den nye grafiske profil betyder, at institutterne i Universitetsparken alligevel skal skifte brevpapir.

– Det er jo bare heldigt, men vi har selvfølgelig tænkt over det, smiler han og understreger, at Teknisk Forvaltning i høj grad har forsøgt at tage institutterne med på råd, så alle er enige om den mest optimale adresseopdeling.

Også kollegierne er med

De gamle bygningsnumre vil stadig bestå som et supplement til de nye adresser; f.eks. vil de stadig blive oplyst i universitetets interne telefonbog, men udadtil på f.eks. Krak vil de nye adresser være gældende.

Også de gamle universitetskollegier er med i den nye navngivning. Carsten Pahl Jensen forklarer, at beboerne blandt andet helt banalt har haft stort besvær med at tegne forsikringer, fordi de ikke havde et vej- og husnummer.

– Forsikringsselskaberne vil åbenbart ikke godkende kunder, der ikke har en almindelig adresse, så det har givet kollegianerne visse udfordringer. Vi får virkelig løst mange problemer med den nye navngivning, forklarer Carsten Pahl Jensen.

Kristian Serge Skov-Larsen / ksl@adm.au.dk

Fakta

Sådan bruger du kortet:

Du kan se bygningernes nye adresser på kortet her på siden. Farverne i bunden og på de enkelte bygninger angiver fremtidens vejnavn, mens det lille nummer ud for bygningen angiver det vejnummer, bygningen får på den pågældende vej.

Spørgsmål om den nye navngivning kan stilles til Carsten Pahl Jensen på cpj@adm.au.dk

Nyt lys i studiemørket

Ufrivilligt forsinkede studerende får hjælp af ny lov. 12 måneder væk fra studierne udløser tilbud om en personlig samtale med en vejleder. Strategien virker, lyder det fra Studieforvaltningen.

FRAFALD

Studerende, der har ondt i studielivet, skal tilbydes personlige samtaler, når de ikke har vist sig på studiet i 12 måneder. Samtalen blev lovpligtig fra den 1. september i år og er indført for at mindske frafaldet på landets højere uddannelsesinstitutioner. Leder af Studieforvaltningens Vejledningsområde Poul Lautrup hilser det nye tiltag velkommen. For på Aarhus Universitet har man allerede i flere år haft positive erfaringer med personlige samtaler med studerende, der ikke har vist sig på studiet i tre år.

– Vores erfaring viser, at de inaktive studerende har brug for samtalen for at kunne træffe en beslutning. Måske er beslutningen at melde sig ud, men den kan også være at komme i gang igen. Og den beslutning er meget nemmere at træffe, når man bare er ét år forsinket, end når man har været inaktiv i tre år, forudser Poul Lautrup.

Forsinket, ikke frafalden

I øjeblikket samarbejder Studieforvaltningen og hovedområderne om at udvikle de bedste metoder til samtalerne og ikke mindst om at finde frem til de studerende, der kan have brug for vejledning og støtte til at komme i gang med studierne igen. Dette forarbejde er vigtigt for ikke at spilde tid på studerende, der faktisk ikke er i gang med at blive en del af frafaldsstatistikken, forklarer Poul Lautrup:

– Vi skal definere, hvem der er frafaldstruede — man kan være forsinket uden at være frafaldstruet, hvis man for eksempel er på barsel eller har orlov af andre årsager. Formålet er at tage fat i dem, der før var overladt til sig selv, og give dem mulighed for at få fat i studiet igen.

Dårlig økonomi og ensomhed

Men at der er nogle inaktive studerende, der har brug for endnu mere motivation for at komme ind i kampen igen, fortæller erfaringerne fra blandt andet treårssamtalerne:

– Årsagerne kan være, at man er begyndt at arbejde på grund af dårlig økonomi, har været på barsel og ikke er kommet tilbage eller er dumpet til nogle eksamener, som så har hobet sig op og gjort det uoverskueligt at få fodfæste igen, eller at man føler sig ensom og uden for det faglige.

Der er stor forskel på frafaldsprocenten på de forskellige fag, og det skyldes usikkerhed, mener Poul Lautrup:

– De, der har de største problemer, går på de uddannelser, hvor det ikke er fast defineret, hvilket job man kan ende i. Naturvidenskab har f.eks. et lavt frafald, fordi de studerende ved, hvad de skal lave bagefter. På mange andre uddannelser skal man skabe sin karriere undervejs og har derfor brug for sparring, som vi bliver bedre og bedre til at give.

Samtidig med indførelsen af 12-måneders-reglen er det ligeledes blevet lovpligtigt at tilbyde fælles arrangementer for studerende, der er seks måneder bagud.

Inge Frost Larsen / ifl@adm.au.dk

LYD SOM BRANDING

Kombinationen af teori og praksis gør det ideelt for universitetsstuderende at starte egen virksomhed, mener Thomas Høj.

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Ved at tænke virksomheders lyd strategisk ind i markedsføringen bliver det muligt at formidle værdier, skabe associationer og påvirke opfattelsen af virksomheden hos lytteren, fortæller Thomas Høj.

IVÆRKSÆTTERI

Det var overvejelser om, hvordan han kunne bruge sin uddannelse i musikvidenskab i praksis, der fik specialestuderende Thomas Høj til at tage springet og blive selvstændig. Inaudio hedder firmaet, hvor Thomas Høj udvikler lydbranding som et kommunikativt virkemiddel.

– Jeg samler virksomheders brug af lyd og musik i et overordnet lydbrand, der giver associationer til virksomhedens værdier, fortæller han. I forbindelse med sit speciale er han nu i gang med at udvikle et lydlogo for det nye Light*House-projekt på Århus Havn. Thomas Høj har altid haft en forestilling om, at det kunne være spændende at være selvstændig, men det var først på 9. semester, at han kom til at beskæftige sig konkret med idéen. For der var et langt spring fra undervisningen på Musikvidenskab til tanker om salg, markedsføring og virksomhedsøkonomi.

– Jeg er ikke stødt på den slags i løbet af min uddannelse, så det var først, da jeg fik idéen og meldte mig til nogle kurser på Center for Entrepreneurship, at jeg fik et indblik i den rent forretningsmæssige del, fortæller han.

Starthjælp fra universitetet

Siden har Thomas Høj fået tildelt en plads på universitetets InnoCamp på Katrinebjerg. Her kan man som studerende iværksætter leje et kontor for 200-400 kroner om måneden i et år og få coaching og hjælp til at etablere kontakt til erhvervslivet.

– Det er en enestående mulighed i den tidlige fase af processen. Ved at have sit eget kontor kan man opretholde et professionelt ansigt udadtil og samtidig snakke med andre, der også har startet egen virksomhed, fortæller Thomas Høj. I øjeblikket benytter otte iværksættere sig af tilbuddet, og fælles for dem alle er, at de har uddannelsesbaggrund ved Aarhus Universitet, og at deres virksomheder tilbyder videnbaserede produkter og services. Og netop det, at Inaudio er videnbaseret, er vigtigt, mener Thomas Høj.

– Mange virksomheder bruger lyd i deres markedsføring, men de er ikke særlig bevidste om, hvilke mekanismer der ligger bag den måde, mennesker opfatter lyd på. Det er der, jeg kan tilbyde min ekspertise på baggrund af en teoretisk viden, som jeg kombinerer med mine praktiske færdigheder inden for musikken, og jeg tror, at den teoretiske ballast er en af de store fordele ved at være iværksætter fra universitetet, fortæller han.

Louise Debois / ldn@adm.au.dk

Entrepreneurship til tops på Aarhus Universitet

1. oktober slog det nyoprettede Aarhus Entrepreneurship Centre dørene op, og ambitionerne er høje, fortæller direktør Flemming K. Fink.

IVÆRKSÆTTERI

Aarhus Universitet skal gå forrest, når det gælder om at få flere studerende til at interessere sig for entrepreneurship og iværksætteri.

Det mener direktøren for det nyoprettede Aarhus Entrepreneurship Centre, Flemming K. Fink. Centret har til formål at samle erfaringer fra alle universitetets aktiviteter inden for entrepreneurship-området. Det er et behov, der især er opstået efter fusionen med Handelshøjskolen i Århus og Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning.

– Vi trænger til at koordinere de mange forskellige initiativer rundt omkring på universitetet og på den måde løfte området til et højere niveau. Der er ikke nogen af de nuværende aktiviteter, der skal nedlægges. Det betyder, at Center for Entrepreneurship, som er en del af det gamle Aarhus Universitet, og iværksætterakademiet IDEA, som holder til på Handelshøjskolen, samt andre mindre aktiviteter på de enkelte fagområder bliver bevaret. Men de skal bringes tættere sammen, så vi får mange flere kandidater ud, der har lært noget om entrepreneurship i løbet af deres studium. Det handler om, at de studerende i højere grad skal kunne omsætte deres faglige viden til noget, der kan bruges i praksis i samfundet, siger Flemming K. Fink.

Hovedpunkter:

- Kun 12 procent af de studerende ved Aarhus Universitet mente i 2006, at universitetet informerer tilstrækkeligt om iværksætterorienterede fag og kurser
- På Institut for Æstetiske Fag er entrepreneurship allerede integreret som en del af undervisningstilbuddet til de kandidatstuderende
- Nyt lovforslag vil gøre det muligt for universiteterne at tilbyde to iværksættersemestre som overbygning på kandidatuddannelsen

Massiv indsats

Og der er behov for at sætte ind på området. Ifølge en undersøgelse fra Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling fra 2006 mener kun 12 procent af de studerende ved Aarhus Universitet, at universitetet informerer tilstrækkeligt om iværksætterorienterede fag og kurser. Flemming K. Fink fortæller, at en af de helt store opgaver for Aarhus Entrepreneurship Centre netop bliver at sætte fokus på entrepreneurship indadtil på universitetet. Bl.a. skal der etableres et studentervæksthus, hvor studerende gennem coaching kan få erfaring med, hvad det i praksis vil sige at opbygge deres egen virksomhed.

– Men der skal også sættes ind på de enkelte fagområder. Det er vigtigt at få integreret kreativitet inden for alle fag, så de studerende bliver bedre rustet til at komme ud i erhvervslivet og tænke innovativt med basis i deres faglighed, fortæller Flemming K. Fink og understreger, at centret også har et mere udadrettet fokusområde, der handler om at øge interaktionen med erhvervslivet:

– Vi skal i højere grad kanalisere den forskningsbaserede viden ud i samfundet og arbejde hen imod at være en kapacitet, som hele erhvervslivet gør brug af i forbindelse med udviklingen af kompetenceniveau, både nationalt og internationalt, siger han.

Entrepreneurship på tværs

På kandidatuddannelsen i oplevelsesøkonomi og på Institut for Æstetiske Fag er entrepreneurship allerede integreret som en del af undervisningstilbuddet til de kandidatstuderende. I samarbejde med Institut for Økonomi har man lavet et utraditionelt undervisningsforløb i faget "Entrepreneurship i oplevelsesøkonomien". Her skal de studerende fra Det Humanistiske og Det Samfundsvidenskabelige Fakultet i tværfaglige grupper udvikle et produkt eller en service, der har bund i oplevelsesøkonomien. Faget har til formål at gøre de studerende mere handlingsorienterede i forhold til den studieretning, de har valgt.

– En del fag, især på Humaniora, er meget teoritunge, og det er vigtigt, at der gøres en indsats for at få en praktisk handlingsdimension med i disse uddannelser, siger fagleder på Musikvidenskab og underviser på faget Pia Rasmussen.

– Det har været en succes at sætte vidt forskellige studerende sammen, fordi det fremmer en tværfaglig forståelse, fortsætter hun og pointerer, at det er vigtigt, at linket til erhvervslivet og virkeligheden integreres i undervisningen, så de studerende lærer at omsætte deres kvalifikationer og kompetencer til konkrete produkter.

Politisk opbakning

Også fra politisk side er man opsat på at få langt flere iværksættere fra universiteterne. Socialdemokraterne arbejder i øjeblikket på et lovforslag, som skal gøre det muligt for universiteterne at tilbyde to iværksættersemestre som en overbygning på kandidatuddannelsen til studerende, der har en særlig god idé. Forslaget ledsages af en pose penge, som både skal bruges til SU-stipendier og til de vejledningsudgifter, universiteterne får i forbindelse med uddannelsen.

– Der er alt for få akademikere, der starter egen virksomhed, siger medlem af Folketinget og initiativtager til forslaget Rasmus Prehn (S).

Flemming K. Fink hilser forslaget velkommen, men pointerer, at det primært vil være et tilbud for de studerende, der i forvejen har en god idé.

– Forslaget er glimrende, men det kan ikke stå alene. Det er vigtigt at få entrepreneurship integreret undervejs i uddannelsen. En stor del af produktionen i virksomhederne i dag er videnbaseret, og det er derfor vigtigt, at alle studerende kan omsætte deres viden til praksis, hvad enten de bliver selvstændige, får arbejde i den offentlige sektor eller i producerende virksomheder. Og den opgave skal Aarhus Universitet være med til at løfte, siger han.

Louise Debois / ldn@adm.au.dk

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Tiden som sygeplejerske satte ekstra skub i trangen til at søge bag om tilværelsens mysterier. Siden har den filosofiske fordybelse været den røde tråd i Regner Birkelunds liv og karriere.

Fra sygepleje til filosofi

Cand.cur., ph.d. Regner Birkelund forsvarer om kort tid en afhandling for den filosofiske doktorgrad. Vejen fra hospitalet til auditoriet er gået gennem en stor interesse for tilværelsens mysterier.

DOKTORDISPUTATS

Engang var det Regner Birkelunds job at få folk til at sove. Han blev for mange år siden uddannet anæstesisygeplejerske og arbejdede nogle år på en narkoseafdeling. I dag falder folk ikke længere i søvn i Regner Birkelunds nærvær – som lektor på Sygeplejevidenskab med speciale i pædagogisk filosofi er det tværtimod hans fornemste opgave at vække de studerende til filosofiske refleksioner.

Den 31. oktober 2008 forsvarer Regner Birkelund en afhandling om Grundtvigs frihedsbegreb for den filosofiske doktorgrad med titlen *Frihed til fælles bedste*. Men hvordan gik det til, at sygeplejersken blev Grundtvigforsker?

– Jeg har nok altid haft en filosofisk åre i mig og en lyst til at beskæftige mig med tilværelsens grundvilkår og mysterier. I sygeplejefaget oplever man ofte patienter, der befinder sig i voldsomme eksistentielle situationer, som gør indtryk på én. Det handler om liv og død, lidelse og smerte, angst og håb. Det gav mig på et tidligt tidspunkt lyst til at søge bag om nogle af de forhold i tilværelsen, som gør sig gældende på det eksistentielle plan i forbindelse med sundhed og sygdom, fortæller Regner Birkelund.

Videreuddannelsen trak

Regner Birkelund blev uddannet sygeplejerske i tiden lige efter 1968, da det var moderne at gå imod strømmen og være alternativ til gældende normer. Hans søster, der var sygeplejerske, havde måske også en finger med i spillet. Efter tiden på narkoseafdelingen videreuddannede Regner Birkelund sig til underviser.

– Jeg har altid haft lyst til at udvide min horisont, og efter at jeg havde videreuddannet mig i pædagogisk retning, underviste jeg i nogle år på det, der dengang hed Ribe Amts Sygeplejeskole. Det var spændende som underviser at møde søgende og videbegærlige unge mennesker. Det har været min oplevelse, at folk i voksenuddannelser er meget engagerede og motiverede, siger Regner Birkelund.

I 1991 startede Regner Birkelund på cand. cur.-uddannelsen – en akademisk overbygningsuddannelse til sygeplejerskeuddannelsen. Den var som skræddersyet til ham, da han her havde mulighed for at fordybe sig i filosofien. Og det har han så gjort siden.

Løgstrup førte til Grundtvig

En af de filosoffer, Regner Birkelund har været optaget af i sin forskning og undervisning, er K.E. Løgstrup. Specielt Løgstrups tanker om forholdet mellem etik og æstetik interesserer ham.

– Løgstrup taler om, at vi ofte glemmer den verden, vi med vores sanser er en del af. Lige nu bliver naturen stemt i forskellige efterårsfarver. Vi tænker ikke over den betydning, naturen har for os, men Løgstrup gør opmærksom på, at naturens stemthed er afgørende for os som mennesker og medmennesker, den er så at sige brændstof til vores menneskelige motor, fortæller Regner Birkelund.

Interessen for Løgstrup kommer også til udtryk i Regner Birkelunds ph.d.-afhandling fra 1998. Den handler ikke så meget om naturens æstetik, men om, hvordan højskolepædagogisk tankegods blev kombineret med sygeplejeuddannelse på de tidligere sygeplejehøjskoler, som nu alle er nedlagt. På dem var den æstetiske dimension i undervisningen i højsædet. Undervejs i ph.d.-forløbet blev han opmærksom på, i hvor høj grad Løgstrup er inspireret af Grundtvig.

– Man kan godt sige, at det var Løgstrup, der førte mig til Grundtvig, siger Regner Birkelund.

Et uventet telefonopkald

Regner Birkelund havde arbejdet nogle år som adjunkt og lektor på Sygeplejevidenskab, da han pludselig modtager et uventet telefonopkald. En person med en stor pose penge er i den anden ende af røret. Han er interesseret i, at Regner Birkelund skriver en bog om Grundtvigs frihedsbegreb.

– Jeg var lige ved at falde ned af stolen, for i denne branche skal vi jo normalt bruge en masse tid på at søge penge til forskningsprojekter. Det var helt uvirkeligt, og jeg skulle lige synke et par gange. Men efter en kort betænkningstid sagde jeg selvfølgelig ja tak. Så jeg blev frikøbt og kunne bruge tid på at dykke ned i Grundtvigs enorme forfatterskab, fortæller Regner Birkelund.

Resultatet foreligger nu i afhandlingen *Frihed til fælles bedste*, som er en idéhistorisk undersøgelse af Grundtvigs begreb om frihed. Det centrale i undersøgelsens resultater er, at Grundtvig altid tænker frihed sammen med fællesskab.

– Grundtvig tænkte aldrig frihed som en frit svævende størrelse, han tænkte altid friheden ind i en fællesskabssammenhæng. Derfor hedder afhandlingen *Frihed til fælles bedste*. Det andet hovedperspektiv i afhandlingen er en undersøgelse af, hvor Grundtvig havde den idé fra. Mange mener, at Grundtvig var vældigt inspireret af den engelske liberalisme, og mange vil gøre ham til en rendyrket liberalist. Jeg mener, vi må nuancere den udlægning. Grundtvig var i endnu højere grad inspireret af den oldgræske tænkning, især Aristoteles og Platon, hvorfra tanken om frihed til fælles bedste stammer, siger Regner Birkelund.

Når frihed fører til finanskrise

Det er ikke afhandlingens opgave at aktualisere Grundtvig, men temaet om frihed og fællesskab synes alligevel at have stor nutidig relevans.

– Lige nu er det iøjnefaldende, hvordan friheden på det økonomiske område har ført til finanskrise. Det er et højaktuelt eksempel på, at vi har fået indrettet et samfund, hvor der er en udbredt tendens til at tænke på egne interesser og ikke på fællesskabets, siger Regner Birkelund, der dog også understreger, at det økonomiske perspektiv ikke fylder meget i Grundtvigs forfatterskab.

Afhandlingen handler ikke umiddelbart om sygepleje, men Regner Birkelund fortæller, at den forholder sig til sundhed og sygdom på et mere overordnet folkesundhedsplan.

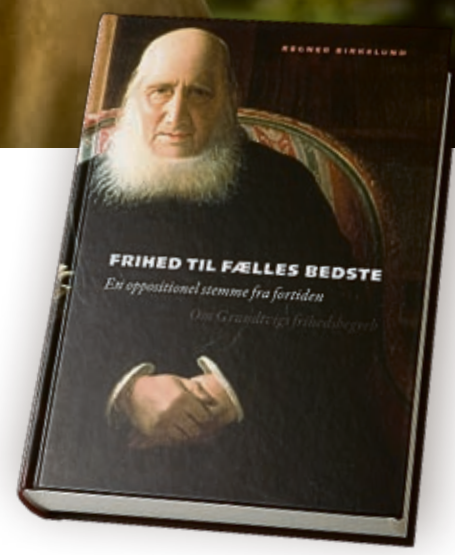

Frihed var et nøgleord for N.F.S. Grundtvig (1783-1872). Men hvad betyder friheden egentlig? Det undersøger Regner Birkelund i bogen Frihed til fælles bedste – En oppositionel stemme fra fortiden, *der netop er udkommet på Aarhus Universitetsforlag.*

– Sygdom har ikke kun noget med virus og bakterier at gøre. Med hensyn til folkesundheden handler det om at finde ud af, hvilke faktorer der har indflydelse på folks sundhedstilstand. Jeg mener, det er et underbelyst tema, hvad fællesskabet betyder for mennesker – og det er netop et tema, der er forbundet med Grundtvigs tænkning og virke, siger Regner Birkelund.

Men hvad med det konkrete sygeplejearbejde, savner han nogensinde det?

– Jeg har været væk fra faget så længe, at patienterne i hvert fald ikke vil savne mig, slutter Regner Birkelund.

Regner Birkelund forsvarer afhandlingen *Frihed til fælles bedste – En oppositionel stemme fra fortiden* for den filosofiske doktorgrad fredag den 31. oktober 2008 kl. 13.00 på Det Teologiske Fakultet, Aarhus Universitet.

Ida Hammerich Nielson / ihn@adm.au.dk

Rettelse:

I artiklen "Unikt samarbejde mellem universiteter og erhvervsliv" i sidste nummer af *CAMPUS* indsneg der sig desværre en alvorlig fejl. Artiklen kunne give læseren det fejlagtige indtryk, at Aarhus Universitets Patent- og Kontraktenhed lukker den forskning, der efter en evaluering ikke vurderes at kunne føre til et patent eller kommercialisering. Det er naturligvis forkert. Patent- og Kontraktenheden udarbejder efter grundig evaluering en indstilling til Patentudvalget for Aarhus Universitet, der tager stillingtil, om en given patenteringssag skal fortsætte. At et patenterings- og kommercialiseringsforløb efter flere års behandling ophører, betyder på ingen måder, at den bagvedliggende forskning stoppes eller ophører. Der er ofte tale om forskning af meget høj kvalitet, der blot ikke lader sig kommercialisere på det givne tidspunkt eller inden for de rammer, universitetet er underlagt. Kristine Kjer Hansen fra AU's Patentenhed understreger, at enheden fungerer som en serviceenhed for forskerne, og at man i høj grad er afhængig af det tætte samarbejde med forskerne.

Redaktionen beklager fejlen.

Fornem EU-hæder

Professor Søren Kragh Moestrup har som den eneste dansker modtaget en af Det Europæiske Forskningsråds eftertragtede bevillinger til forskning inden for kategorien Life Science. Professoren ved Biokemisk Institut får ca. 18 millioner kr. til sin forskning på et felt, som har store perspektiver for den fremtidige medicinering.

Hans projekt TROJA sigter på at sortere lægemidler til de celler, hvor de specifikt skal have effekt. Det sker ved at bruge nogle af kroppens egne proteiner som "trojanske heste" til at indføre lægemidlerne i de sygdomsramte celler. TROJA-teknikken kan også bruges til at uskadeliggøre visse former for parasitter, der har angrebet kroppen.

Ifølge Søren Kragh Moestrup kan TROJA-projektet revurdere hele måden at medicinere på.

– Vi forventer, at lægemidlerne får langt større behandlingseffekt og vil kunne anvendes til langt flere patienter. Vi forventer også, at TROJA-teknikken vil gøre det muligt at anvende effektive lægemidler, der i dag er uegnede, fordi de er forbundet med for mange bivirkninger eller anses for at være for giftige, forklarer Søren Kragh Moestrup. Han vil bruge bevillingen til at styrke forskergruppen med kemisk og farmakologisk ekspertise.

Bevillingen til Søren Kragh Moestrup er et såkaldt Advanced Grant, som Det Europæiske Forskningsråd uddelte til 78 forskere inden for Life Science, der omfatter sundhedsvidenskab, fødevareforskning, biologi og molekylærbiologi.

Aarhus Universitet har tidligere modtaget to Advanced Grants i kategorien "Physical Sciences and Engineering". De gik til professor Flemming Besenbacher, Interdisciplinært Nanoscience Center (iNANO) og Institut for Fysik og Astronomi, og professor Ib Madsen, Institut for Matematiske Fag. Lektorerne Søren Fournais fra Institut for Matematiske Fag, Klaus Ostermann fra Datalogisk Institut og Liv Hornekær fra Institut for Fysik og Astronomi har modtaget Starting Grants på mellem 5,6 og 11 millioner kr.

Mindeord

Seniorforsker Kamma Langberg, cand.polit., ph.d.

Meddelelsen om Kamma Langbergs død kom uventet og så alligevel ikke. Kamma måtte 8. oktober i en alder af 52 år give op over for den kræft, der gennem hendes sidste år medførte operationer og langvarige behandlinger. Kamma var meget åben omkring sin sygdom, hvilket gjorde det meget lettere for alle hendes arbejdskolleger og hendes store omgangskreds at forholde sig til, at hun periodisk ikke kunne lige så meget, som hun altid gerne ville. Kamma arbejdede lige til det sidste, og under hele sygdomsforløbet oversteg hendes gejst, entusiasme og medlevenhed enhvers forventninger til hendes fortsatte arbejde imod de svære sygdoms-odds.

Dansk Center for Forskningsanalyse har mistet en stærk medarbejder, der gik oplagt og videbegærlig i gang med alle typer opgaver med stort gåpåmod, og som havde en fantastisk teoretisk og metodologisk spændvidde. Hun havde, ved siden af de opgaver, der fulgte med et ansvarsområde på et sektorforskningsinstitut, også kapacitet til at igangsætte egne forskningsprojekter i nordisk såvel som europæisk sammenhæng.

Kamma var uddannet cand.polit. fra Københavns Universitet, og hun har i sit arbejdsliv været ansat ved Aarhus Universitet, ved Aalborg Universitet og ved Handelshøjskolen i Århus. Hun har undervist i mange sammenhænge og fora, såsom Fagbevægelsens Interne Uddannelser på Esbjerg Højskole, og også arbejdet som fuldmægtig i Socialministeriet tilbage i starten af 1980'erne. Senest blev hun i 1998 ansat på det daværende Analyseinstitut for Forskning under Videnskabsministeriet, hvor hun i 2004, som seniorforsker, fulgte med i indfusioneringen til Dansk Center for Forskningsanalyse ved Det Samfundsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet.

Kamma vil blive mindet med respekt af alle, der kom i berøring med hende i faglige sammenhænge, som en særdeles stærk forsker, der havde en stor viden og faglig interesseflade, men som især interesserede sig for at opbygge datasæt, der kunne afdække de mere skjulte sammenhænge i dansk forskning. Kamma var også meget optaget af kvindernes situation inden for forskningen, men var heller ikke her traditionel i sin tilgang til dette tema. Hendes ofte utraditionelle måder at anskue årsager og sammenhænge gjorde hende meget anerkendt i de europæiske forskningsnetværk, som hun gennem forskellige forskningsprojekter kom med i.

På Dansk Center for Forskningsanalyse vil Kamma blive savnet ikke blot som kollega, men endnu mere som en ven og en meget dygtig sparringspartner, der interesserede sig for kollegerne og for alle de forskellige projekter, som centeret har gang i om forskningens rolle i samfundet.

For os, der har samarbejdet med Kamma, vil hun for altid blive husket for sin menneskelige varme, sin faglige bredde og sin, indtil det sidste, ukuelige optimisme. Kamma var realistisk omkring sin sygdom, men hun satte, som så mange andre, sin lid til, at nye forskningsresultater kunne helbrede hende til sidst. Og vi håbede alle med hende. Forskningen nåede det ikke, men på CFA nåede vi at kende Kamma gennem mere end ti år, og det er vi taknemmelige for.

Centerleder Karen Siune
Dansk Center for Forskningsanalyse

Professor Lise Togeby, dr.scient.pol.

Professor, doktor i statskundskab, Lise Togeby døde onsdag den 15. oktober 2008 efter kortere tids sygdom.

Lise Togeby blev ansat som amanuensis ved Institut for Statskundskab ved Aarhus Universitet i 1966 og arbejdede ved instituttet resten af sit liv. I 1969 blev hun udnævnt til lektor og i 1995 til professor.

Lise Togeby havde et usædvanligt fagligt engagement. Hendes forskning spændte bredt inden for statskundskaben. Hun har undersøgt emner som kvinders stilling i politik, græsrødder, højredrejning, minoriteter, den politiske elite, eksperters politiske rolle og politisk holdningsdannelse i almindelighed. Eksempelvis afdækkede Lise Togeby i flere omgange danskernes holdninger til flygtninge og indvandrere. Hendes forskning viste, at danskerne svinger mellem to modsatrettede følelser over for etniske minoriteter, på den ene side tolerance og medfølelse, på den anden side modvilje og mistro over for det fremmedartede. Når de skal tilkendegive deres holdninger til flygtninge og indvandrere, er danskerne derfor "I syv sind" – titlen på en af Lise Togebys bøger. Da Folketinget i 1997 skulle finde en leder til det store femårige forskningsprojekt Magtudredningen, var Lise Togeby et naturligt valg. I de senere år opbyggede hun et netværk med yngre kolleger omkring forskning i holdningsdannelse, der bl.a. har indledt et lovende samarbejde med Stanford University i USA.

Det lå Lise Togeby meget på sinde at formidle sin forskning til den brede offentlighed på en levende og vedkommende måde. Det har givet sig udslag i utallige foredrag, interviews og dagbladsartikler. Eksempelvis førte offentliggørelsen af hovedrapporten fra Magtudredningen i 2003, *Magt og demokrati i Danmark*, til en omfattende offentlig debat om det danske folkestyres tilstand. Lise Togeby modtog i 1996 Sven Henningsen Legatet for sin formidling af forskning.

Lise Togeby var blandt studerende og kolleger kendt som en kreativ og engageret underviser, der med glæde underviste inden for alle områder af statskundskaben. Hun forestod såvel brede undervisningsforløb for nye studerende som specialiserede kurser for ph.d.-studerende.

Lise Togeby gjorde også en stor organisatorisk indsats for Institut for Statskundskab og sad i flere omgange i instituttets ledelse. Hun påtog sig poster som institutbestyrer, fagrådsformand, studieleder og – i de senere år – ansvaret for instituttets ph.d.-uddannelse i statskundskab.

Lise Togebys faglige engagement blev altid anvendt konstruktivt. Det gjaldt ikke kun hendes egen forskning og undervisning, men også hendes indsats som medlem af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd; som redaktør af faglige tidsskrifter som *Politica* og *Scandinavian Political Studies*; som formand for Folketingets Magtudredning; som medlem af statens udvalg vedr. videnskabelig uredelighed og som ekspertrådgiver i mange sammenhænge, f.eks. evaluering af statskundskabsundervisningen i Sverige og udarbejdelse af bibliometriske forskningsindikatorer for Videnskabsministeriet, hvor hun varetog formandskabet i faggruppen for sociologi.

Lise Togeby blev 66 år. Hun efterlader et stort rum, som det vil blive vanskeligt at fylde ud. Hun vil blive husket for sit engagement, sin faglige integritet og kollegiale hensynsfuldhed, sit mod og sine evner til at give sig i kast med og fuldføre nye projekter.

Lise Togeby efterlader sig børnene Lars og Dorte.

Æret være Lises minde.

På vegne af Institut for Statskundskab
Institutleder Jens Blom-Hansen

Redigeret af Journalkontoret, Den Centrale Administration, Ndr. Ringgade 1, 8000 Århus C, tlf. 8942 1151. Deadline onsdag kl. 12 i lige uger. Opslag sendes til **meddelelser@au.dk**
Journalkontoret forbeholder sig ret til at forkorte opslagene i den trykte avis.

Se de fulde opslag på www.au.dk/meddelelser

DOKTORGRADEN

Forsvar

TEO
Med henblik på erhvervelse af den teologiske doktorgrad forsvarer lektor, lic.theol. **Vagn Andersen** sin doktorafhandling "Transformationen Gottes. Abwandlungen des Begriffs des Unbedingten in der Moderne". Disputatsforsvaret finder sted fredag d. 14. november 2008 kl. 10.00 i Auditorium 1 på Det Teologiske Fakultet.

PH.D.-GRADEN

Forsvar

SAM
Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i statskundskab afholder cand.scient.pol. **Flemming Juul Christiansen** en offentlig forelæsning over emnet "Hvorfor, hvornår og om hvad indgår regeringer forlig med oppositionen?". Forelæsningen finder sted fredag den 7. november 2008 kl. 14.15 i Auditorium A1, bygning 1333.

SUN
Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i medicin forsvarer cand.pharm. **Kristin Skogstrand** sin afhandling "Multiplex analysis of inflammatory markers with Luminex xMAP technology. A methodological development study with focus on dried blood spot samples". Forsvaret finder sted den 21. november 2008 kl. 14.00 i mødelokale 1 og 2, Statens Serum Institut, Artillerivej 5, 2300 København S.

Tildelinger

SUN
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har tildelt følgende ph.d.-graden i medicin:

Cand.med. **Albert Marni Joensen** for afhandlingen "Marine -3 polyunsaturated fatty acids and acute coronary syndrome".

Cand.med. **Bettina Jørgensen Stolle** for afhandlingen "Aspects of neurogenic bladder in children".

Cand.med. **Vibeke Guldbrand Rasmussen** for afhandlingen "Heart abnormalities in Parkinson patients treated with ergot derived dopamine agonists".

Cand.med. **Thomas Harbo** for afhandlingen "Chronic inflammatory demyelinating polyradiculoneuropathy. Assessment of long-term disabilities and response to treatment".

Cand.med. **Ole Christian Ingemann Hansen** for afhandlingen "Assessment of the importance of forensic examination for victims of sexual violence – emphasis on legal consequences and prevention of postassault trauma".

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har tildelt cand.odont. **Irene Dige** ph.d.-graden i odontologi for afhandlingen "Initial dental biofilm formation by confocal laser scanning microscopy and fluorescence in situ hybridization".

SAM
Det Akademiske Råd har den 16. september 2008 tildelt **Martin Seneca** ph.d.-graden i nationaløkonomi på grundlag af afhandlingen "Aspects of Household Heterogeneity in New Keynesian Economics".

FORSKNINGSSTØTTE

Det Samfundsvidenskabelige Fakultet

Ved Den Samfundsvidenskabelige Ph.d.-skole er et antal ph.d.-stipendier inden for økonomi og ledelse, jura, statskundskab, psykologi og samfundsvidenskab ledige til besættelse pr. 1. februar 2009 eller snarest derefter. Yderligere informationer kan ses på www.samfundsvidenskab.au.dk/phdskolen/opslag

Ansøgningsfrist den 17. november 2008 kl. 12.00.

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet

opslår et antal stipendier og fripladser samt MD/ph.d.-stipendier til besættelse pr. 1. januar 2009 eller snarest derefter. Se hele opslaget på www.health.au.dk/forskeruddannelsen

Ansøgningsfrist den 17. november 2008 kl. 12.00.

Den Arnamagnæanske Kommission Københavns Universitet

indkalder ansøgninger til stipendium til håndskriftstudier i København. Stipendiet kan søges af islandske forskere, både akademisk og ikke-akademisk uddannede.

Endvidere indkaldes ansøgninger til Det Arnamagnæanske Stipendium. Stipendiet kan søges af studerende og kandidater med islandsk statsborgerskab.

Begge stipendieopslag gælder perioden 2009. Ansøgningsfrist for begge stipendier er 20. november 2008 kl. 12.00.

Konsul Johannes Fogh-Nielsens og Fru Ella Fogh-Nielsens Legat

vil i januar 2009 uddele en pris på 100.000 kr. til videreførelse af fremragende forskningsindsats af ph.d.-studerende indskrevet ved Det Sundheds-videnskabelige Fakultet. Se hele opslaget på www.health.au.dk/forskeruddannelsen under aktuelle nyheder og opslag. Ansøgningsfrist den 17. november 2008.

Kornings Fond

henleder opmærksomheden på Fondens uddeling af 1.000.000 kr. til støtte for lægevidenskabelig forskning i Århusområdet.

Ansøgningsfrist er den 1. december 2008. Ansøgningsskema med yderligere information kan downloades fra www.korningfonden.dk

CIRIUS

En række lande udbyder stipendier til studieophold i det akademiske år 2009/10. Stipendierne kan søges af danske studerende og forskere. Endvidere udbyder en række lande stipendier til deltagelse i sprogkurser i sommeren 2009. Kurserne er fortrinsvis for

KURSER

Forskeruddannelsen – Sundhedsvidenskab

Oversigt over kurser kan ses på www.health.au.dk/forskeruddannelse

Center for Entrepreneurship

Afholder følgende kurser/arrangementer
04.11. kl. 14-16.30: Er netværk for folket eller er netværk for fjollet?

11.11. kl. 14-16.30: Forretningsplan

Mere om kurserne/arragementerne, samt tilmelding på www.cfe.au.dk under CFE-Sessions

LEGATER

Deutscher Akademischer Austauschdienst

udbyder 6 stipendier til danske studerende til sprogkurser ved tyske universiteter i sommeren 2009. Kurserne er af 3-4 ugers varighed. For yderligere information se www.daad.de

Ansøgninger skal sendes til Aarhus Universitet, Internationalt Sekretariat, Fredrik Nielsens Vej 5, 8000 Århus C senest 28. november 2008 kl. 12.00.

Eiler og Tatiana Filtenborgs Legat

Der er et antal legatportioner (i alt kr. 8.000) til uddeling i efterårssemesteret 2008.

Legatet uddeles til trængende og værdige studerende ved Aarhus Universitet, fortrinsvis inden for Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

Ansøgningsskema kan afhentes på SU-kontoret, Aarhus Universitet, Fredrik Nielsens Vej 5, eller printes fra www.au.dk/su. Ansøgningen skal være SU-kontoret i hænde senest den 10. november 2008 klokken 14.00.

Garvermester C.W. Gerickes Legat

Af ovennævnte legat er et antal legatportioner til uddeling i foråret 2009.

Legatet uddeles til studerende ved SU-berettigede uddannelser. Ansøgningsskema kan rekvireres hos Advokat Birgitte Stenbjerre, Frederiksberggade 2, 1459 København K. Tlf. 3345 4040, hvortil ansøgningen også stiles. Ansøgningsfrist den 28. november 2008.

BOLIGER

Til leje

Delvis møbleret lejlighed fremlejes i perioden 1. dec. 08 til 1 juli 09. 105 kvm., 3 soveværelser og centralt placeret køkken-alrum. Nymalet og indflytningsklar. Lejligheden er beliggende på 4. og 5. sal, på toppen af ø-gaderne m/udsigt til hhv. uni og havnen. Husleje kr. 9.000,-/md. inkl. aconto varme/vand. Fri vaskemaskine i kælderen, fælles internetforbindelse samt cykelkælder. Depositum kr. 27.000,-. Anne Heide Leth: 2978 5257 Emilie B. Petersen: 2120 3815

Smuk lejlighed i centrum af Århus fremlejes fra 1.1.09 til 1.4 (el.1.5.09) Møbleret. 100 kvm. 3 værelser. 10.500 kr./md. incl. forbrug og internet Depositum. E-mail: Gunnisoe@hotmail.com.

Boligannoncer

Sendes til
Studenterrådet, Aarhus Universitet
Ndr. Ringgade 3, 8000 Århus C
Tlf. 8942 5464
vedlagt 50 kr. til dækning af omkostninger.

Ved indrykning via e-mail: sr@sr.au.dk indbetales beløbet med angivelse af navn på 7268 1024 328.

Annoncen kan afleveres på ovennævnte adresse. Se også boligannoncerne på: www.sr.au.dk
Her er det muligt at indtaste sin annonce gratis.

Dimittend.nu

– eller snart?

Snart bachelor, kandidat eller ph.d. inden for naturvidenskab, humaniora eller samfundsvidenskab? Der er nok af spørgsmål, når studietiden lakker mod enden. For eksempel spørgsmål om a-kasseregler, jobsøgning, løn, karrieremuligheder og ansættelsesvilkår mm. Du kan finde masser af svar på dimittend.nu. Her kan du også læse mere om de mange aktiviteter, DM og MA laver, henvendt til dig, som snart er færdiguddannet:

Løn – hvad er du værd?
Hvad er realistisk at få i startløn – og hvad er i øvrigt vigtigt, når den første kontrakt skal underskrives? En forhandlingskonsulent giver et indblik i lønniveauer og meget andet. Lynkurset afholdes 10. november kl. 15-16.30.

CV'ets ABC
Få et lynkursus i hvordan man opbygger et CV – hvad skal med, og hvad bør udelades. Kurset afholdes 18. november.

Læs mere om tid, sted og tilmelding på dimittend.nu

Dimittend.nu og de tilknyttede aktiviteter arrangeres af • DM (Dansk Magisterforening), som er fagforening for højtuddannede • MA (Magistrenes A-kasse), der er a-kasse for højtuddannede.

dm ma

PERSONALESTYRELSEN

Se cirkulærerne på: **www.perst.dk**

AARHUS UNIVERSITET 27. OKTOBER - 13. NOVEMBER

Mandag 27.

KLIMA
KL. 13-14.30. EU I FØRERTRØJEN
Medlem af Europaparlamentet Dan Jørgensen (S) om, hvilken rolle EU ønsker at spille frem til og på FN's klimatopmøde i december 2009 i København. Aud. D4, bygning 1531, Ny Munkegade.
Arr.: DMU, Natur- og miljøforvaltning.

KVINDER
KL. 14-16. HVORFOR ER FEMINISTER SÅ SNERPEDE?
Forfatteren Gretelise Holm holder foredrag. Preben Hornung Stuen, Studenterne Hus.
Arr.: frAU – netværk for kvindelige forskere.

LEDELSE
KL.18-20. FRA BRONZE TIL GULD?
Coaching som ledelsesværktøj. Håndboldtræneren Peter Bredsdorff-Larsen om, hvad elitesport og erhvervsliv kan lære af hinanden i jagten på store præstationer. Lektor Anne Ellerup Nielsen og professor Hanne Nørreklit, begge fra Handelshøjskolen, ser på coaching med forskerøjne og spørger, om det er et værktøj, der bør bruges med større eftertanke. 150 kr. (50 kr. for studerende). Grundfos auditoriet (M3), Handelshøjskolen, Fuglesangs Allé.
Arr.: Center for Virksomhedskommunikation.

Tirsdag 28.

MEDIER
KL. 14. EN VERDEN AF MEDIER
Toplederforedrag. Koncernchef og chefredaktør Lisbeth Knudsen, Berlingske Media, om at forandre en virksomhed med 260-årige danske rødder til internationalt ejerskab. Gratis, men tilmelding på www.studenterlauget.dk. Aulaen, Handelshøjskolen.
Arr.: Handelshøjskolen og Studenterlauget.

HISTORIE
KL. 19. VIRKSOMHEDSHISTORIE
Professor Kurt Jacobsen, CBS, om at se på virksomheden som aktør i både den økonomiske og den bredere samfundsmæssige udvikling og dermed opnå et anderledes perspektiv på samfundsudviklingen. 25 kr. for ikke-medlemmer. Preben Hornung Stuen, Studenternes Hus. Arr.: Historia.

STJERNE-HIMLEN
KL. 19-21. STJERNERNES FØDSEL, LIV OG DØD
I fakultetets offentlige foredragsrække fortæller professor Jørgen Christensen-Dalsgaard om den viden om stjerner, som forskerne har fået gennem teorier, modeller, observationer og ved at lytte til stjernernes sang.
Reserver plads på: www.nat.au.dk/11081.
Arr.: Det Naturvidenskabelige Fakultet.

Onsdag 29.

IC
KL. 10. INTERNATIONAL CLUB
Associate Professor Christa Thomsen, Aarhus School of Business, on Roundtable sickness leave conversations in Danish companies. Faculty Club, Fredrik Nielsens Vej.

PÆDAGOGIK
KL. 10. CRITICAL PEDAGOGY AND THE CONTRIBUTIONS OF POPULAR EDUCATION
Professor Carlos Alberto Torres, University of California, on the work of Paulo Freire and Latin America in an international and comparative perspective. Room A220, Tuborgvej 164.
Host: The Danish School of Education.

JURA
KL. 14.15. AFSKEDSFORELÆSNING
Professor Hans Helge Beck Thomsen fratræder sin stilling ved Juridisk Institut og holder i den forbindelse forelæsningen "Inertiens love i dansk formueret". Aud. 1, Søauditorierne. Efter forelæsningen er der reception i aud. 5. Arr.: Juridisk Institut.

Torsdag 30.

UNDER-HOLDNING
KL. 10. MEDIATED ENTERTAINMENT AND KNOWLEDGE
The aim of this symposium is to understand and qualify mediated entertainment as a communicative intention in its own right and to discuss what mediated entertainment might be. Further information: www.tvunderholdning.au.dk. Organized by the research project Television Entertainment: Cross-Mediality and Knowledge.

LEDELSE
KL. 14.15. FORANDRINGSLEDELSE VED IMPLEMENTERING AF INFORMATIONSSYSTEMER
Ph.d.-stipendiat Per Svejvig om teoretiske og praktiske aspekter, når komplekse informationssystemer skal implementeres. Det Lille Auditorium, IT-huset, Åbogade. Arr.: Informations- og Medievidenskab.

ANTIKKEN
KL. 17.20. PETRA – NABATÆERNES HOVEDSTAD
Christian Tilly om Petra, der i 2007 blev valgt som et af Verdens Nye 7 Vidundere, kontrollerede og dominerede handelsruterne til Østen og havde fremragende arkitekter, kunsthåndværkere, ingeniører og karavanefolk. Antikmuseet, Victor Albecks Vej, bygn. 1414.
Arr.: Antikmuseet og Dansk Ægyptologisk Selskab.

PALÆSTINA
KL. 19.30. HVIS DE SPÆRRER OS INDE, MÅ VI BARE VOKSE OPAD
"Arabisk aften" om situationen i Palæstina/Israel. Jannie Elisa Fjordside og Mai Hoff Skovgaard om kulturmøder, følelsmæssige rutsjebaneture og livsbekræftende oplevelser fra 13 unge danskeres rejse til et af verdens konfliktområder. 25 kr. Lok. 025, Det Teologiske Fakultet.

LYRIKAFTEN
KL. 19.30. BOOMERANG
Pia Tafdrup læser op fra sine digtsamlinger *Boomerang* (2008), *Tarkovskijs heste* (2006) og *Springet over skyggen* (1981-2006). Traditionen tro ledsages poesien af ost og rødvin. 50 kr. for ikke-medlemmer. Studenterne Hus. Arr.: Studenterkredsen.

Fredag 31.

KØN & KIRKE
KL. 9-16. SÆDER MILDNES?
Seminar om teologiens og kirkens forhold til kønnets og seksualitetens foranderlighed i 60-året for de første kvindelige præster. Se www.teo.au.dk under arrangementer. Preben Hornung Stuen, Studenternes Hus. Arr.: Afdeling for Systematisk Teologi.

MANAGEMENT
KL. 9-17. LEDELSE OG SPIRITUALITET
Management og spiritualitet er i dag kædet sammen på måder, som var utænkelige for bare 30 år siden. Konference om den nyeste forskning og de nyeste tendenser i ledelseskulturen. Forskere og praktikere giver hinanden med- og modspil i den afsluttende paneldebat. Konferencecentret, Fredrik Nielsens Vej, bygning 1421. Se mere på www.teo.au.dk/cms.
Arr.: Center for Multireligiøse Studier.

ÆSTETIK
KL. 13-17. ÆSTETISK PRAKSIS – ANVENDT REFLEKSIVITET?
Årsseminar om bl.a. kreativitetsdreven innovation, skabelse og refleksion og kunstproduktion som en deltagende kritik. Læs mere på www.aestetik.au.dk. Tilmelding på aekkandidat@hum.au.dk. Arr.: Afdeling for Æstetisk og Kultur og Kandidatnetværk på IÆF.

POLITOLOGI
KL. 14.15. AFSKEDSFORELÆSNING
I forbindelse med sin fratræden holder professor Erik Damgaard forelæsningen "40 år med Statskundskab". Aud. A1, bygning 1333. Efterfølgende reception. Arr.: Institut for Statskundskab.

Tirsdag 4.

INTELLIGENS
KL. 17-20. VÆLGER VI SELV UDDANNELSE OG ERHVERV?
Professor Helmuth Nyborg om intelligens som begrænsning for vores valg af uddannelse og erhverv. Richard Mortensen Stuen, Studenternes Hus. Tilmelding på aarhus@dm.dk.. Arr.: DMstuderende.

BIOLOGI
KL. 19-21. MYRERNE OG MENNESKET
Lektor Mogens Gissel Nielsen og postdoc Joachim Offenberg i efterårets offentlige foredragsrække. Hør om myrernes forunderlige levevis og om forskernes succes med at erstatte sprøjtemidler med myrer i skadedyrsbekæmpelse. Reserver plads på: www.nat.au.dk/11081. Søauditorierne, Wilhelm Meyers Allé. Arr.: Det Naturvidenskabelige Fakultet.

Onsdag 5.

IC
KL. 10. INTERNATIONAL CLUB
Visit to the Department of Sport Science and a talk on doping by professor Verner Møller. Meet at the main entrance on Dalgas Avenue 4.

FILM
KL. 14.15. DEN DANSKE FILMSUCCES
Hvad er der sket med dansk film, siden den toppede kunsterisk og kommercielt for 3 år siden? Rektor for European Film College, Søren Høy, gør status over dansk film. Det Lille Auditorium, IT-huset, Åbogade.
Arr.: Informations- og Medievidenskab.

TRO & HELBRED
KL. 19. KAN TRO FLYTTE BJERGE?
International forskning har påvist sammenhænge mellem religiøs praksis, øget livslængde og bedre mestring af sygdom. Lektor, dr.teol. Niels Christian Hvidt taler om forholdet mellem tro og helbred efter aftenens gudstjeneste. Møllevangskirken.
Arr.: Studentermenigheden.

ARKÆOLOGI
KL. 14.15.-16. MARITIM ARKÆOLOGI I ESBJERG
Professor Theijs J. Maarleveld, Syddansk Universitet, om handelsskibe i senmiddelalder og renæssance. Aud. 5, Moesgård.
Arr.: Afd. for Middelalder- og Renæssancearkæologi.

SAMFUND
KL. 19.30. RED TORY – ANTI-CAPITALISM AND RADICAL CONSERVATISM
Philip Blond, Cumbria University, on neo-liberalism, the destruction of the traditions of both left and right, and the collapse of civic and institutional life in Britain. Preben Hornung Stuen, Studenternes Hus.
Arr.: Idéhistorisk Forening.

Torsdag 6.

MAD & VÆRDIER
KL. 9-16.30. FOOD, VALUE AND TASTE
Se omtale side 15.

MILJØ
KL. 10-15. SKRIV SPECIALE HOS DANMARKS MILJØUNDERSØGELSER
Er du interesseret i miljø og natur, så er en specialeplads hos Danmarks Miljøundersøgelser en overvejelse værd. Ved dette åbent hus-arrangement kan du høre om mulighederne – også for at skrive en bacheloropgave. Læs mere på www.dmu.dk

PÆDAGOGIK
KL. 13-16. SAMFUND, SUNDHED, PÆDAGOGIK
Med udgangspunkt i empiriske studier lægger lektor Kristian Larsen og postdoc Trine Øland op til diskussion af, hvordan man kan arbejde med og kvalificere forholdet mellem interne, feltspecifikke logikker og praksisformer og samfundsmæssige kontekster. Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Emdrupvej 164, lokale C001, København NV. Arr.: HEXIS – forum for samfundsvidenskabelig forskning.

ÆSTETIK
KL. 14.15. DEN ÆSTETISKE RELATION
Professor Morten Kyndrup præsenterer en række af hovedproblemstillingerne i sin bog *Den æstetiske relation* og lægger op til diskussion af punkter, der bør prioriteres i forskningen. Lok. 124, bygning 1584, Kasernen, Langelandsgade 139.
Arr.: Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse.

ETIK PÅ ARBEJDE
KL. 17.30-19.30. ETIK OG EKSISTENS I ARBEJDSLIVET
Karina Boldsen, rekrutteringsdirektør hos Vestas Control Systems A/S, fortæller om, hvordan Vestas i sin globale rekruttering arbejder med etik. Gratis. Lokale U30, Handelshøjskolen, Fuglesangs Allé.
Arr.: Studentermenigheden.

POLITIK
KL. 19. IMAMER – RELIGIØSE OG POLITISKE AUTORITETER
Imamer kan potentielt være store autoriteter og mobilisere tusindvis af mennesker, hvilket bl.a. blev demonstreret under Muhammed-krisen. Ph.d. Inge Liengaard sætter fokus på imamernes magt. Amaliegade 27. Fri entré Arr.: Frit Forum.

POLITIK
KL. 19.30. VENSTREFLØJEN OG DEN POLITISKE VOLD
Var Blekingegadebanden en pervers undtagelse fra venstrefløjens holdning til vold eller en afsløring af fløjens sande ansigt? Med nedslag i venstrefløjens historie og afsæt i egne erfaringer giver politisk redaktør Arne Hardis sit svar på spørgsmålet. 25 kr. Studenternes Hus. Arr.: Studenterkredsen.

Fredag 7.

PSYKOLOGI
KL. 14.15. AFSKEDSFORELÆSNING
Efter 40 år ved Psykologisk Institut fratræder Jens Mammen sit professorat og holder i den anledning forelæsningen "Findes der en særlig dansk psykologi?". Efterfølgende reception. Auditoriet, Psykologisk Institut, Nobelparken, Jens Chr. Skous Vej.
Arr.: Psykologisk Institut.

SEMIOTIK
KL. 14.15. DIAGRAMMATISK TÆNKNING
Diagrammers rolle i tænkningen udgør en vigtig del af den sene Peirces semiotik – og er samtidig et centralt bidrag til aktuel kognitiv semiotik. Professor Frederik Stjernfelt præsenterer og diskuterer en række aspekter af diagrammatisk ræsonneren. Det Lille Auditorium, IT-huset, Åbogade.
Arr.: Informations- og Medievidenskab.

RELIGION
KL. 14.30. DEN NYE ATEISME
Er den ny ateisme gudløshed i sin mest ægte og konsekvente variant nogensinde, eller repræsenterer den nærmere en bevidstløs gentagelse af oplysningens religionskritik? Debat mellem antropologen Dennis Nørmark og ph.d.-studerende Lars Sandbeck. 35 kr. Aud. 1, Det Teologiske Fakultet. Arr.: Teologisk Forening og Religionsvidenskabelig Forening.

Mandag 10.

FILOSOFI

KL. 15.15-17.30. DET PSYKOFYSISKE PROBLEM
I efterårets foredragsrække *Hvor går grænsen?* taler prof.emeritus dr.phil. David Favrholdt om jeg'et, bevidstheden og den fri vilje som måske uløselige filosofiske problemer. Men der er tvingende argumenter for, at de ikke kan gives nogen naturvidenskabelig forklaring. Mødelokale 2, Studenternes Hus. Arr.: Forum Teologi Naturvidenskab.

Tirsdag 11.

MISSION

KL. 9.30-18. HANS EGEDE OG GRØNLAND – FØR OG NU
Seminar i anledning af 300-året for Hans Egedes mission i Grønland. Det Teologiske Fakultet. Tilmelding på maj@teo.au.dk senest den 1. november. Flere oplysninger på www.teo.au.dk under arrangementer. Arr.: Center for Multireligiøse Studier.

NATURVIDEN

KL. 19-21. ATOMER AFSLØRER NYT OM FORTIDEN
På Aarhus Universitet har en underjordisk atomaccelerator på størrelse med et IC3-tog skabt enestående kulstof 14-dateringer og ny viden inden for arkæologi, klimahistorie og retsmedicin. Hvad fortæller atomerne om bronzealderens "Pompei", om vikingernes bosættelse i Grønland og snyd med årgangsvine. Lektor Jan Heinemeier i efterårets offentlige foredragsrække. Reserver plads på: www.nat.au.dk/11081. Søauditorierne, Wilhelm Meyers Allé. Arr.: Det Naturvidenskabelige Fakultet.

HISTORIE

KL. 19. RETTIGHEDSKULTURER I DANMARK 1750-1920
Annette Faye Jacobsen om at nå nye indsigter i en række fundamentale forhold i det danske samfund i tidlig moderne tid ved at studere lovgivning, retsteori, politisk teori og praktisk retsudøvelse ud fra en begrebshistorisk og retspluralistisk vinkel.
25 kr. for ikke-medlemmer. Richard Mortensen Stuen, Studenternes Hus. Arr.: Historia.

Onsdag 12.

IC

KL. 10. INTERNATIONAL CLUB
Professor Ole Togeby on Danish humour and Danish irony. Faculty Club, Fredrik Nielsens Vej.

ARKÆOLOGI

KL. 14.15.-16. SEAFISHING AND THE WAVES OF EARLY MEDIEVAL COMMERCE
Deputy Director James H. Barrett, McDonald Institute for Archaeological Research, University of Cambridge. Aud. 5, Moesgård.
Arr.: Afd. for Middelalder- og Renæssancearkæologi.

TRO & SEX

KL. 19. KRISTENDOMMENS SYN PÅ HOMOSEKSUALITET
Mød en markant debattør, der mener, det er i strid med Guds vilje at udleve sin seksualitet som homoseksuel, og samtidig mener, at mennesker med homoseksuelle følelser også er Guds elskede børn. Rødkløvervej 3. Arr.: Studentermenigheden.

KRIG & FRED

KL. 19.-21.45. DEN STORE KRIG
Foredragsaften i anledning af 90-året for freden efter 1. Verdenskrig. Hør om baggrunden for krigen, om fredsslutningen og dens eftervirkninger, om Folkeforbundet, en ny folkeret og grænsespørgsmålet i Sønderjylland. Se www.samfundsvidenskab.au.dk. Gratis. Juridisk Auditorium. Arr.: Juridisk Institut.

Torsdag 13.

KLIMA

KL. 13. THE ROLE OF INFORMATION IN AN AGE OF CLIMATE CHANGE
An international two-day conference to mark the 10th Anniversary of the Aarhus Convention. Further information: www.au.dk

FAGBEVÆGELSE

KL. 19. SEPARATION ELLER SKILSMISSE MELLEM LO OG S?
Hvilken rolle spiller den danske fagbevægelse i en tid med en borgerlig regering? Formanden for LO, Harald Børsting, giver sit bud. Gratis. Amaliegade 27. Arr.: Frit Forum.

STJERNEHIMLEN

KL. 20. FULDMÅNEAFTEN
Drømmen om Apollo. Jeppe Locht fra Danish Space Challenge om trangen til at rejse ud i rummet. Gentages kl. 21.30. Entré 60 kr. Planetariet, C.F. Møllers Allé, Universitetsparken. Arr.: Steno Museet.

Søren Kjeldgaard / AU-foto

Medicinerrevyen byder bl.a. på en "Terrorist-sketch" som Maren Thomsen, Berit Hansen og Ingrid Knudsen her er i gang med at indøve.

MEDICINERREVYEN KALDER

Så er der igen showtime for alle med hang til satiriske smæld, gode grin og enkelte alvorsord. Lige nu knokler medicinstuderende skuespillere, sangere og musikere nemlig med den 24. udgave af Medicinerrevyen. Og skulle en revy med aktører fra den del af verden nu stemme forventningerne i retning af studentikose spark til studieforhold og fakultetet, så går man galt i byen.

Der er nemlig en efterhånden lang tradition for, at revyen retter brodden mod verden uden for fakultetets mure. Således er Kina bag facaden, terror mod Bogtårnet, prinsgemalen – i en meget lækker udgave, forlyder det – og det grasserende Facebook-fænomen blandt de 32 sange og sketcher, som udgør årets revy, der tidligt fik navnet "Masseødelæggelseståben", uden at nogen i dag rigtig kan gøre rede for, hvad det så dækker over. Og da slet ikke, hvad det har at gøre med de fænomener fra deres eget gebet i samfundet, som de lægestuderende selvfølgelig også kommenterer. De tager både den alternative medicin, ligdissektion, fedme og forbud, og i den alvorlige afdeling et indslag om organdonation under behandling. Læs mere om revyen på www.medicinerrevyen.dk. Billetter kan reserveres fra tirsdag til søndag kl. 17-19 på tlf. 3022 0312.

MASSEØDELÆGGELSESTÅBEN
4.-6. NOVEMBER KL. 19.30
7. NOVEMBER KL. 16.
TIVOLI FRIHEDENS TEATER
70 KR.

Mad og smag bliver det helt store samtaleemne, når forskere fra en lang række videnskaber mø-des på en to dages konference på Aarhus Universitet. Her vil de bl.a. diskutere, hvordan man kan tale om mad, hvad der i det hele taget er god smag, og hvilke værdier, der knytter sig til maden.

Den finske forsker Hannes Nykänen vil problematisere, at noget bare smager godt, professor Lotte Holm taler om smag og måltidets kvalitet i en sociale sammenhæng. Hvad der motiverer vores valg af fødevare- og produkter, giver professor Karen Brunsø indblik i, og docent Hans Fink anlægger en filosofisk vinkel på spørgsmålet om, hvad der er god mad. En ny disciplin i filosofi er den såkaldte gastrosofi, som den tyske filosof Harald Lemke beskæftiger sig med i sit indlæg om smagens etik.

Konferencen afholdes af netværk for Humanistisk Fødevareforskning ved Aarhus Universitet på vegne af satsningsområdet Videnssamfundet og det samlede universitets nydannede tværfakultære netværk for fødevareforskning, Foodnet-AU. Læs mere på www.ifi.au.dk/foodvalue

FOOD, VALUE AND TASTE
6.-7. NOVEMBER KL. 9-16.30
STUDENTERNES HUS
GRATIS OG INGEN TILMELDING

SIDSTE UDKALD FOR ALVERDENS DYR

Hvorfor har de dog ikke gjort det for mange år siden? vil en del sikkert spørge, når Naturhistorisk Museum nu lukker for den faste udstilling af udstoppede og syltede dyr og rækken af skeletter. Men nu sker det altså – næsten 70 år efter at opstillingen af *Alverdens dyr* blev præsenteret for publikum i maj 1941 i dengang meget moderne omgivelser.

Tiden kræver moderne visuelle udtryk på et museum, hvis det skal få kontakt med et nyt publikum, og det er på vej, fortæller museumsinspektør Jan Gruwier Larsen. Finansieringen af afløseren for *Alverdens dyr* på museets andensal er ikke helt på plads, men han håber, at en ny udstilling kan åbne i løbet af et års tid.

Dyret i dig kommer den til at hedde. Og det skal tages helt bogstaveligt.

– Vi vil fortælle om evolutionens spor i menneskekroppen og med eksempler fra dyreverdenen vise, at mennesket har visse egenskaber til fælles med alt levende på jorden, og at vi faktisk mere ligner fiskene end de aber, vi nedstammer fra, fortæller Jan Gruwier Larsen.

Men før det kan lade sig gøre, er det ikke kun pengene, der skal på plads. På museet venter et stort arbejde med at pakke ned, køre væk og sikre ordentlig opmagasinering af genstandene i den nuværende udstilling.

– Det er jo museumsgenstande med en videnskabelig og kulturhistorisk interesse, så vi kan ikke bare smide dem ud. De mange dyr skal registreres, og vi skal være sikre på, at der ikke sker noget med dem. Derfor skal de pakkes i plasticposer og fryses ned til 35 minusgrader for at undgå skadedyr. Før alt det er i orden, kan vi ikke gøre noget som helst andet, lyder museumsinspektørens forklaring på ventetiden, som også indbefatter en omfattende renovering af udstillingslokalerne.

Men inden da kan man nå at tage afsked med den gamle udstilling på en rundvisning med Jan Gruwier Larsen, som vil fortælle historier fra Naturhistorisk Museums barndom og om publikum dengang og nu.

Museet fortsætter med sin nuværende og meget roste udstilling *AnimaliA* om overlevelsens ABC.

NATURHISTORISK MUSEUM RUNDVISNINGER
28. OKTOBER KL. 19.30
4. NOVEMBER KL. 14
WILHELM MEYERS ALLÉ
50 KR. STUDERENDE 40 KR.

Strippere i løbetid og cola som præventionsmiddel

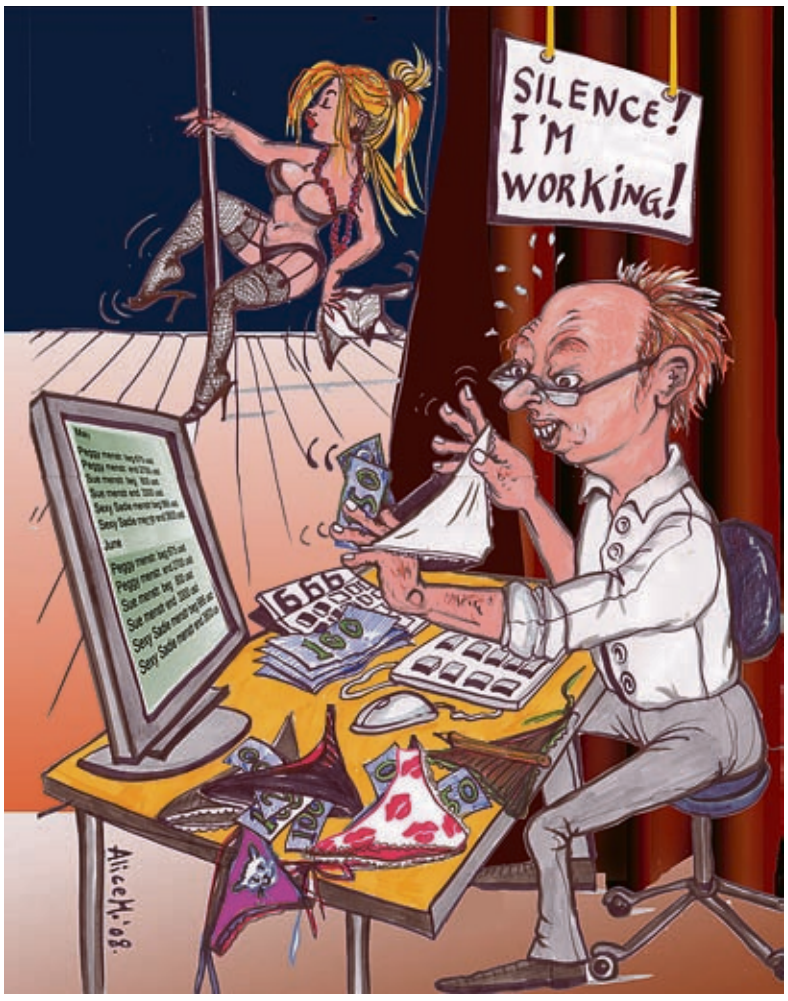

Andre IG Nobel-vindere:

Arkæologi: Astolfo Gomes de Mello Araujo og Jose Carlos Marcelino for at vise, at bæltedyr kan ødelægge indholdet af en arkæologisk udgravning.

Biologi: Marie-Christine Cadiergues, Christel Joubert og Michel Franc for opdagelsen af, at lopper, der lever på hunde, hopper højere end lopper, der lever på katte.

Kognitiv videnskab: Toshiyuki Nakagaki, Hiroyasu Yamada, Ryo Kobayashi, Atsushi Tero, Akio Ishiguro og Ágota Tóth for at opdage, at skimmelsvampe kan løse gåder.

Litteratur: David Sims for sit studie med titlen: "You Bastard: A Narrative Exploration of the Experience of Indignation within Organizations".

Ernæring: Massimiliano Zampini og Charles Spence for deres påvisning af, at mad smager bedre, når den også lyder bedre – for eksempel kartoffelchips.

Medicin: Dan Ariely for at demonstrere, at dyre placebo-midler er mere effektive end billige.

Fred: Det etiske råd i Schweiz for at udstede retningslinjer vedrørende planters værdighed.

Fysik: Dorian Raymer og Douglas Smith for at bevise, at en bunke hår uundgåeligt vil filtre sig sammen.

De årlige IG Nobel-priser er blevet uddelt til forskning, der først får os til at grine og siden måske tænke lidt dybere.

NYTTIG FORSKNING

Der er mange spørgsmål, som kan holde videnskabsmænd og -kvinder vågne til langt ud på natten. Tag nu bare Geoffrey Miller fra universitetet i New Mexico i USA. Siden han for nogle år siden sammen med kollegaen Randy Thornhill fandt ud af, at kvinder virker mere attraktive på mænd, når de er i den frugtbare del af deres menstruationscyklus, har han spekuleret over, om kvindelige strippere mon får flere drikkepenge, når de er i den fertile del af deres cyklus.

Som alle gode videnskabsfolk satte han sig for at undersøge sagen og bad 18 strippere på forskellige stripbarer om at rapportere, hvor mange dollarsedler de fik stukket i trussen hen over et par menstruationscyklusser.

Som man kan læse i artiklen "Ovulatory Cycle Effects on the Earnings by Lap Dancers: Economic Evidence for Human Estrus" (*Evolution and Human Behaviour* 28 (2007), 375-381), var resultaterne slående: Uden for "løbetiden" lå drikkepengene i gennemsnit på 250 dollars for fem timers arbejde. Men i tiden omkring ægløsningen steg beløbet til mellem 350 og 400 dollars. "Det her er det første direkte økonomiske bevis på eksistensen og vigtigheden af brunst blandt kvinder i en konkret arbejdssituation. Resultaterne har betydning for forståelsen af ikke blot den menneskelige evolution, men også seksualitet og for økonomien," skriver Geoffrey Miller i sit abstract.

Hans anstrengelser for at trænge dybere ned i implikationerne af kvinder i brunst blev i begyndelsen af oktober belønnet med en såkaldt IG Nobel-pris inden for økonomi. Priserne uddeles hvert år i Harvard's Sanders Theatre i Cambridge, USA, som pendanter til de rigtige nobelpriser og altid med aktiv deltagelse af rigtige nobelprisvindere.

Geoffrey Miller var naturligvis stolt over prisen, og i sin takketale sagde han blandt andet, at der på baggrund af hans forskning nu gik historier om, at strippere verden over var begyndt at tilrettelægge deres skifteholdsarbejde efter deres fertilitetsperiode.

Coca-Cola mod sædceller

IG Nobel-prisen i kemi blev givet til forskning inden for lidt den samme boldgade som Geoffrey Millers. I begyndelsen af 80'erne hørte Deborah Anderson fra Harvards Medical Schools fertilitetsklinik, at pigerne på de latinamerikanske pigeskoler efter sigende i mange år havde brugt Coca-Cola som præventionsmiddel. De såkaldte Coca-Cola-bade som 60'ergruppen The Fugs sang om i sangen *Coca-Cola douches* gik i sin enkelhed ud på at ryste en cola-flaske grundigt og sprøjte indholdet op i vagina efter samleje.

Anderson satte sig for at undersøge, hvordan sædceller reagerer på at få et cola-bad, og udvalgte fire forskellige cola-typer til sit forsøg. Efter et minut var alle sædceller døde ved brug af Diet Coke, mens 43 procent af cellerne fortsat var i bevægelse ved brug af New Coke.

Deborah Anderson delte kemi-prisen med et forskerhold fra Taiwan, der for nylig i et lignende eksperiment konstaterede, at både Coca-Cola og ærkerivalen Pepsi-Cola er komplet uduelige som spermicider. Anderson frarådede da også i sin takketale, at nogen bruger cola som præventionsmiddel. "Sædceller kan nå op i livmoderhalsen og uden for rækkevidde af en hvilken som helst væske, før nogen overhovedet når at sige 'Diet Coke!'," sagde Deborah Anderson blandt andet.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Fransk musik forhindrer faldulykker hos ældre

Den 25-årige franske popstjerne Nolwenn Leroy kan noget helt særligt. Eller rettere: Hendes musik kan. For den kan tilsyneladende være med til at forhindre, at ældre mennesker går og skvatter om på deres dårlige ben.

Det mener i hvert fald den amerikanske læge og professor Frederick R. Carrick. Han har udført flere kliniske forsøg i samarbejde med de amerikanske sundhedsmyndigheder (dokumentation findes på www.clinicaltrials.gov) og udgivet mindre artikler med titler som "Fall Prevention in a Geriatric Nursing Home Setting Using the Music of Nolwenn Leroy" og "The Effect of the Music of Nolwenn Leroy in Fall Prevention Strategies in Texas Nursing Homes".

– Brugen af musik i neurologiske behandlinger er ikke ny, skriver dr. Carrick i indledningen til en artikel og fortsætter:

– Det nye er, at Nolwenn Leroys musik synes at have en anden virkning på de hjernebaserede moduleringer af ældres fodstillinger og gangart, end anden musik har. Det er det, jeg refererer til som Nolwenn-effekten.

Ifølge Frederick R. Carrick er Nolwenn-effekten blevet testet ved at spille to Nolwenn Leroy-slagere – *14. Février* og *Suivre une Étoile* – for plejehjemsbeboere i Texas og sammenligne effekten med melodier af Mozart og seks andre uspecificerede sange. Desværre er Carrick ikke særlig specifik med hensyn til at beskrive de konkrete virkninger på de ældre. Men tvivlen skal selvfølgelig komme ham til gode, og måske danske læger allerede nu skulle overveje at udskrive Nolwenn Leroys musik på recept til ældre medborgere.

Godt ser hun ud, den franske sangfugl Nolwenn Leroy, men kan hendes musik også forhindre faldulykker blandt ældre?

Bestemmes evnen til at danse i livmoderen?

Hvordan skal en mand danse for at gøre sig bemærket hos kvinderne? Og hvad bestemmer i det hele taget mænds evne til at danse?

Det har den engelske psykolog Peter Lovatt sat sig for at finde ud af, og hans hypotese er, at mængden af prænatalt testosteron, et foster har været udsat for, spiller en stor rolle.

Forskning i betydningen af prænatalt testosteron og betydningen for menneskelige karakteregenskaber er hot for tiden. Som tidligere omtalt på Bagsiden har andre forskere påvist, at der er sammenhæng mellem prænatalt testosteron og aggressivitet samt evner inden for matematik og sport senere i livet.

Lovatt, der selv er tidligere danser, har allerede forsket en del i, hvilke egenskaber ved mænds freestyle dans der kommunikerer dominans, maskulinitet, attraktivitet og kvalitet over for kvinder. Den forskning viser, at "høj-testosteron-mænd" varierer deres dans mere og har mere dynamiske bevægelser end "lav-testosteron-mænd".

Skyldes Justin Timberlakes frække dancing moves, at han blev udsat for meget testosteron, mens han stadig var foster?